

Rapport

HOE VEILIG IS RHEDEN?

Veiligheidsmonitor gemeente Rheden 2017

Juni 2018

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede

Rapportnummer

2018/CONCEPT

Datum

Juni 2018

Opdrachtgever

Gemeente Rheden

Auteur(s)

Gijs Jan Visser

Bestellingen

Exemplaren zijn verkrijgbaar bij de opdrachtgever.

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	6
1. Inleiding.....	9
1.1 Over de Veiligheidsmonitor	9
1.2 Steekproef en respons	9
1.3 Vragenlijst.....	10
1.4 Analyse	10
1.5 Presentatie van de cijfers	11
1.6 Leeswijzer	11
2. Leefbaarheid woonbuurt.....	13
2.1 Fysieke voorzieningen	13
2.2 Sociale cohesie	15
2.3 Oordeel over de woonbuurt	16
2.4 Functioneren gemeente.....	18
3. Overlast in de buurt.....	20
3.1 Fysieke verloedering	20
3.2 Sociale overlast.....	22
3.3 Verkeersoverlast	25
3.4 Hinder van horecagelegenheden.....	26
3.5 Totale overlast	27
3.6 Aanpak van buurtproblemen	27
3.7 Respectloos gedrag	28

4.	Veiligheidsbeleving.....	30
4.1	Veiligheidsbeleving in de buurt.....	30
4.2	Veiligheidsbeleving in woonplaats.....	33
4.3	Veiligheidsbeleving algemeen	34
4.4	Verwachte kans op slachtofferschap	34
5.	Slachtofferschap.....	36
5.1	Slachtofferschap geweldsdelicten	36
5.2	Slachtofferschap vermogensdelicten	37
5.3	Slachtofferschap vernielingen	39
5.4	Slachtofferschap totaal.....	41
5.5	Slachtofferschap cybercrime	41
6.	Preventie.....	44
6.1	Sociopreventieve maatregelen	44
6.2	Technopreventieve maatregelen.....	45
7.	Burgers en politie.....	49
7.1	Contacten burgers met politie	49
7.2	Functioneren politie in de buurt.....	51
7.3	Functioneren politie in het algemeen.....	53
8.	Vrije ruimte	55
8.1	Verwarde personen.....	55
8.2	Evenementen.....	55
8.3	Verdachte situaties	56
8.4	Burgerparticipatie.....	58
8.5	Gemeentelijke toezichthouders	59
Bijlage 1.	Landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor	61
1.	Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor	61
2.	Patronen in de Veiligheidsmonitor.....	63

SAMENVATTING

Samenvatting

Hieronder zijn de belangrijkste resultaten van de Veiligheidsmonitor Rheden 2017 beschreven. Allereerst door middel van een situatiebeschrijving en trends per veiligheidsthema en daarna door in te zoomen op trends, benchmarks en wijken.

Leefbaarheid- en veiligheid in Rheden

Leefbaarheid woonomgeving: Inwoners van Rheden zijn in 2017 negatiever geworden over de ontwikkeling van hun woonbuurt

In 2017 vindt 6 procent dat hun woonbuurt erop vooruit is gegaan. In 2015 was dit nog 8 procent. Eén op de vijf (20 procent) constateert een achteruitgang, waar dit in 2015 15 procent was. Tegelijkertijd blijft het rapportcijfer voor de leefbaarheid in de buurt met een 7,4 gelijk en er is ook geen significante ontwikkeling in de indicatoren voor fysieke en sociale kwaliteit, en de waardering voor het gemeentelijke functioneren op leefbaarheid en veiligheid. De negatievere perceptie van de buurtontwikkeling hangt eerder samen met groei van overlast in Rheden (zie hieronder).

Overlast in de buurt: Inwoners van Rheden ervaren meer sociale overlast dan in 2015

Eén op de tien inwoners (10 procent) heeft in 2017 te maken met veel voorkomende vormen van sociale overlast. In 2015 was dit nog 8 procent. De overlast door buurbewoners is verdubbeld (van 3 naar 6 procent), en ook de overlast als gevolg van rondhangende jongeren en drugsgebruik en drugshandel is volgens de inwoners toegenomen. Verder komen parkeerproblemen en vernielingen van straatmeubilair vaker voor. In totaal ervaart 44 procent van de inwoners veel overlast door fysieke verloedering, verkeersoverlast en sociale overlast.

Veiligheidsbeleving: Volgens meer inwoners is de criminaliteit in de gemeente toegenomen

In 2017 zegt 15 procent van de inwoners dat de criminaliteit in de gemeente is toegenomen, waar dit in 2015 nog 10 procent was. Tegelijkertijd is het aandeel dat zich in het algemeen of in de eigen woonbuurt onveilig voelt niet significant toegenomen, noch is er sprake van meer persoonlijk slachtofferschap. Het gemiddelde rapportcijfer voor de veiligheid van de woonbuurt blijft met een 7,3 ook gelijk aan 2015.

Slachtofferschap: Het slachtofferschap van delicten is in 2017 stabiel gebleven

Er zijn in 2017 vrijwel geen ontwikkelingen op het gebied van slachtofferschap. Het totale percentage inwoners dat slachtoffer werd van een delict is in 2017 14 procent. In 2015 was dit 15 procent. De meldingsbereidheid is afgenomen.

Preventie: Er worden minder technopreventieve maatregelen genomen

Inwoners maken in 2017 minder vaak gebruik van buitenverlichting en extra veiligheidssloten of grendels of buitendeuren dan in 2015.

Contact burgers en politie: Inwoners zijn vaker tevreden over het functioneren van de politie

Bijna één op de drie inwoners (32 procent) is in 2017 (zeer) tevreden over het algemeen functioneren van de politie. In 2015 is dit nog een kwart (25 procent). Verder vindt men dat de politie de mensen in de buurt vaker bescherming biedt en dat de politie haar best doet in de buurt.

Wijken vergeleken

Wijken vergeleken: Inwoners van Velp-Zuid oordelen negatiever over de leefbaarheid en veiligheid dan inwoners van de andere wijken

In veel gevallen oordelen inwoners van Velp-Zuid negatiever over de ontwikkelingen in hun buurt dan gemiddeld in de gemeente. Het contrast met de aangrenzende wijk Velp-Noord is in voorkomende gevallen groot. Een voorbeeld is het oordeel over de veiligheid van de woonbuurt: in Velp-Zuid geven de inwoners hier een 6,8 voor, in Velp-Noord is dit een 7,6 en gemiddeld in de gemeente Rheden een 7,3. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat Velp-Zuid feitelijk direct grenst aan de Arnhemse wijk Presikhaaf, en daardoor in zekere zin bijna als een wijk van de stad Arnhem met bijkomende grootstedelijke dynamiek en problematiek kan worden gezien. Naast Velp-Noord laat ook de wijk Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren regelmatig een positievere ontwikkeling ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde zien.

Rheden vergeleken

Benchmark: De verschillen met de referentiegebieden zijn niet groot

De ontwikkelingen in de gemeente Rheden zijn vaak vergelijkbaar met de veiligheidsregio Gelderland-Midden en de politie-eenheid Oost-Nederland. Dit geldt onder meer voor de indicatoren van fysieke en sociale kwaliteit en het oordeel over de veiligheid van de woonbuurt. In vergelijking met de twee referentiegebieden zijn inwoners van Rheden minder vaak tevreden over hun contacten met de politie. Het belangrijkste verschil is dat de ontwikkeling van overlast in Rheden atypisch is. In tegenstelling tot de landelijke dalende trend, neemt fysieke verloedering in Rheden in de afgelopen twee jaar niet af. En ten opzichte van 2015 is sociale overlast in Rheden toegenomen, terwijl deze landelijk een stabiel beeld vertoont.

HOOFDSTUK

Inleiding

1. Inleiding

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en politie. In 2017 heeft Rheden voor de vierde keer meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. Dit rapport doet verslag van dit grootschalige onderzoek. Achtereenvolgens bespreken we in dit inleidende hoofdstuk de achtergrond van de Veiligheidsmonitor (paragraaf 1.1), de steekproef en respons (par. 1.2), de vragenlijst (par. 1.3), de weging en analyse (par. 1.4), presentatie van de cijfers (par. 1.5) en de leeswijzer (par. 1.6).

1.1 Over de Veiligheidsmonitor

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid laat tweejaarlijks 65.000 enquêtes onder de Nederlandse bevolking afnemen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en I&O Research. Politiekorpsen, die verder willen inzoomen binnen de regio, en individuele gemeenten kunnen zich aansluiten bij de Veiligheidsmonitor (deelnemers). Deelnemers aan de VM kopen enquêtes in bij I&O Research, bovenop de enquêtes die vanuit het landelijke deel voor hun eigen gebied beschikbaar zijn. Daarbij kunnen deelnemers zelf kiezen met welke frequentie ze aan de VM willen deelnemen (tweejaarlijks of anders). De eerstvolgende Veiligheidsmonitor zal in 2019 worden gehouden.

Meer informatie over de Veiligheidsmonitor is na te lezen op de website van de Veiligheidsmonitor (www.veiligheidsmonitor.nl).

1.2 Steekproef en respons

Voor dit onderzoek is door het CBS een aselechte steekproef getrokken van 2.655 inwoners¹ uit de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Rheden. Bij het trekken van de steekproef is rekening gehouden met het schaalniveau waarop de gemeente Rheden informatie wenst te ontvangen. De gemeente wil graag inzicht in de ervaren veiligheid op wijkniveau.

De geselecteerde inwoners kregen in augustus 2017 een brief thuis met een persoonlijke uitnodiging voor deelname aan het onderzoek en konden vervolgens tot en met november online de vragenlijst invullen. Aan non-responders is tweemaal een herinnering met papieren vragenlijst per post gestuurd. Als zij niet reageerden, werden zij nagebeld en telefonisch gemotiveerd om alsnog deel te nemen.

In totaal hebben 1.217 van de 2.655 geselecteerde inwoners een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 46 procent. Daarnaast hebben 111 inwoners van Rheden deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in Rheden komt daarmee uit op 1.328. Daarvan heeft 56 procent de vragenlijst online ingevuld en 44 procent schriftelijk. Het landelijke responspercentage van de Veiligheidsmonitor 2017 bedraagt 39 procent. In het tabellenboek is de responsverdeling opgenomen, uitgesplitst naar persoonlijke kenmerken.

¹ Het betreft inwoners van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens. Dit is exclusief inwoners die verblijven in instellingen, inrichtingen en tehuizen.

Tabel 1.1

Respons per wijk (2017)

Dieren/Laag Soeren	277
Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren	257
Rheden/De Steeg	253
Velp-Noord	262
Velp-Zuid	279

1.3 Vragenlijst

De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit 12 standaard vragenblokken waarin verschillende onderwerpen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid aan bod komen. Daarnaast heeft Rheden gebruik gemaakt van de vrije ruimte van de vragenlijst om vragen over lokale onderwerpen (verwarde personen, evenementen, verdachte situaties, burgerparticipatie en gemeentelijke toezichthouders) toe te voegen. Het kader hieronder geeft een overzicht van de verschillende onderwerpen in de vragenlijst van Rheden.

Overzicht van vraagblokken in vragenlijst van de Veiligheidsmonitor

- Leefbaarheid woonbuurt
- Beleving overlast in de buurt
- Veiligheidsbeleving
- Slachtofferschap
- Tevredenheid laatste politiecontact
- Oordeel functioneren politie in de buurt
- Oordeel functioneren politie algemeen
- Oordeel functioneren gemeente
- Preventie
- Onveilige plekken
- Respectloos gedrag
- Verwarde personen
- Evenementen
- Verdachte situaties
- Burgerparticipatie
- Gemeentelijke toezichthouders
- Achtergrondkenmerken

1.4 Analyse

Voor steekproefonderzoek is het van groot belang dat de steekproef op grond waarvan uitspraken worden gedaan zo veel mogelijk representatief is voor de populatie waarnaar wordt gegeneraliseerd. Om de representativiteit van de steekproef te vergroten is een weging toegepast. Weging is een rekenkundige bewerking, die ervoor zorgt dat een eventuele scheefheid van de respons ten opzichte van de populatie wordt gecorrigeerd. Dit gebeurt door bevolkingsgroepen die in de respons onder- dan wel oververtegenwoordigd zijn zwaarder of juist minder zwaar in de resultaten mee te laten tellen. Aan het databestand van de Veiligheidsmonitor is door het CBS een weging toegevoegd. In deze weging zijn onder andere de volgende kenmerken meegenomen: leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheidsgraad en herkomst. Voor de analyse in dit rapport is gebruik gemaakt van het door het CBS aangeleverde databestand.

1.5 Presentatie van de cijfers

In dit rapport worden de resultaten voornamelijk op twee wijzen gepresenteerd:

- Een deel van de resultaten wordt gepresenteerd in de vorm van percentages, bijvoorbeeld het percentage personen dat ergens tevreden over is. Bij de berekening van de percentages in deze rapportage is de werkwijze van het CBS gevolgd: de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden zijn *niet* buiten beschouwing gelaten.
- In dit rapport wordt veel gebruik gemaakt van zogenoemde schaalscores. Dit zijn cijfermatige samenvattingen van meerdere met elkaar samenhangende vragen. Bij de berekening van deze scores is de werkwijze van het CBS gevolgd: de waarde van iedere schaalscore varieert op een schaal tussen 0 en 10. Bij de berekening van de schaalscores zijn de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden, eveneens conform CBS-werkwijze, *wel* buiten beschouwing gelaten.

Let op! Een schaalscore staat niet gelijk aan een rapportcijfer, omdat de indicatoren zijn samengesteld op basis van percentages en niet op basis van rapportcijfers.

De uitkomsten van Rheden zijn in dit rapport afgezet tegen de resultaten in de Veiligheidsregio Gelderland-Midden, de politie-eenheid Oost-Nederland en de landelijke cijfers over 2017 (Nederland). Er wordt daarnaast vergeleken met voorgaande metingen van de Veiligheidsmonitor in Rheden (in 2013 en 2015). De uitkomsten volgens de geografische indelingen van de politie (basisteam, district en politie-eenheid) zijn opgenomen in het tabellenboek dat hoort bij dit rapport.

Verschillen tussen de resultaten van de wijken en het gemiddelde van de gemeente Rheden en de verschillen tussen 2017 en 2015 worden beschreven als deze statistisch significant zijn. Het is dan minimaal 95 procent zeker dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval.

1.6 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 tot en met 5 worden de resultaten gepresenteerd over achtereenvolgens de leefbaarheid van de woonbuurt, beleving van buurtoverlast, veiligheidsbeleving en slachtofferschap. Hoofdstuk 6 geeft een beeld van genomen preventiemaatregelen en in hoofdstuk 7 gaat over burgers en politie. Hoofdstuk 8 behandelt de lokale vragenblokken en gaat onder meer in op verdachte situaties, burgerparticipatie en gemeentelijke toezichthouders. In bijlage 1 geven we een korte samenvatting van landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor.

Bij dit rapport horen verder een Excel-bestand met tabellen met alle uitkomsten van de Veiligheidsmonitor en een overzicht van de Indicatoren Kernbeleid Veiligheid voor Rheden, en de vragenlijst. Deze zijn als separate bijlagen meegeleverd.

HOOFDSTUK

Leefbaarheid woonbuurt

2. Leefbaarheid woonbuurt

Dit hoofdstuk gaat over de leefbaarheid van de woonomgeving in Rheden. In paragraaf 2.1 wordt de door inwoners ervaren kwaliteit van voorzieningen in de woonbuurt beschreven (onderhoud, verlichting en voorzieningen voor kinderen en jongeren). In paragraaf 2.2 staat de betrokkenheid van inwoners bij de woonbuurt, oftewel de sociale cohesie in Rheden centraal. Paragraaf 2.3 beschrijft hoe de bewoners de ontwikkeling van de buurt ervaren. Paragraaf 2.4 sluit af met de tevredenheid over het functioneren van de gemeente als het gaat om leefbaarheid en veiligheid.

2.1 Fysieke voorzieningen

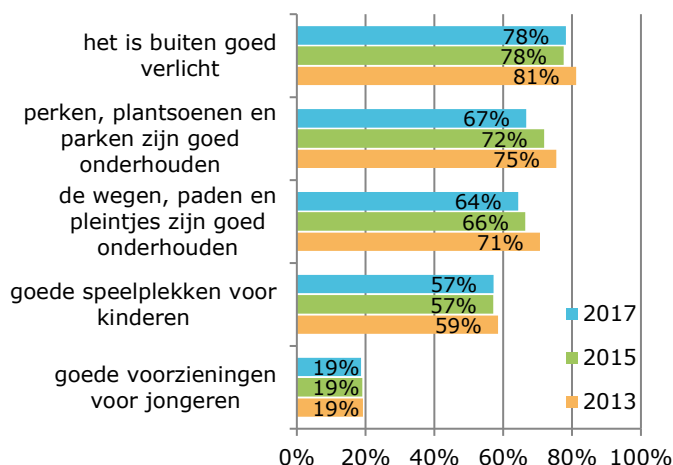
De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud hiervan kunnen van invloed zijn op de aspecten van de fysieke omgeving van de eigen woonbuurt. Bewoners is middels vijf stellingen gevraagd hoe zij hierover denken in hun eigen leefomgeving (figuur 2.1). Daarnaast is op basis van de scores op deze vijf stellingen een schaalscore 'fysieke kwaliteit' berekend (figuur 2.2).

De schaalscores voor fysieke kwaliteit zijn berekend op basis van de vijf stellingen over fysieke voorzieningen. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te meer inwoners de kwaliteit van de aanwezige fysieke voorzieningen waarderen.

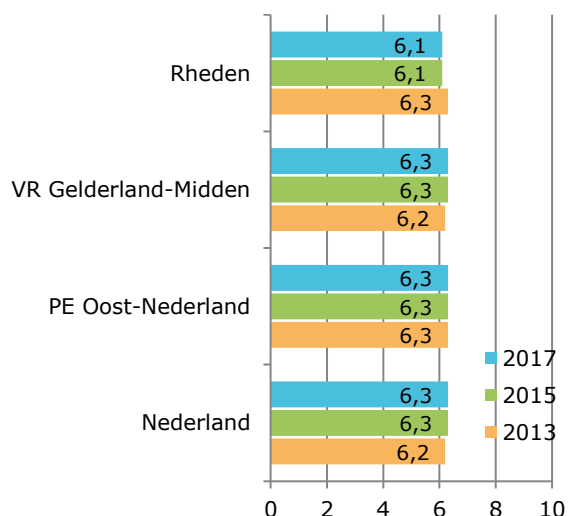
Figuur 2.1

Stellingen over fysieke voorzieningen (percentage (helemaal) eens)

Figuur 2.2

Fysieke kwaliteit (schaalscore 0-10)

Inwoners van Rheden zijn het vaakst positief over de verlichting buiten: 78 procent van hen is het eens met de stelling hierover. In 2017 is ongeveer tweederde (respectievelijk 67 en 64 procent) tevreden over het onderhoud van groen (perken, plantsoenen en parken) en grijs (wegen, paden, pleintjes). Beide indicatoren laten vanaf 2013 een dalende trend zien. Het groenonderhoud wordt in 2017 significant lager beoordeeld dan in 2015. De overall schaalscore voor fysieke kwaliteit komt in 2017 uit op een 6,1. Dit is dezelfde waarde als in 2015. In 2015 en 2017 is de waardering voor de fysieke kwaliteit in Rheden lager dan regionaal en landelijk.

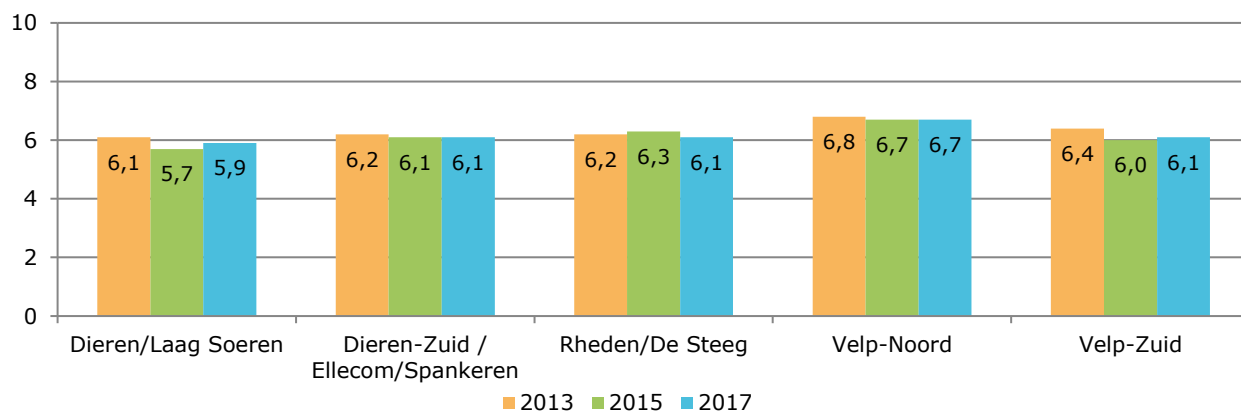

78%

Is tevreden over de buitenverlichting in de gemeente Rheden

Figuur 2.3

Schaalscores fysieke kwaliteit per wijk

De schaalscore voor de wijk Velp-Noord is een 6,7. Dat is hoger dan het gemiddelde van de gemeente Rheden. De schaalscore van 5,9 voor Dieren/Laag Soeren is lager dan het gemeentelijk gemiddelde.

Tabel 2.1

Stellingen over fysieke voorzieningen per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde

	de wegen, paden en pleintjes zijn goed	perken, plantsoenen en parken zijn goed	het is buiten goed verlicht	goede speelplekken voor kinderen	goede voorzieningen voor jongeren
Dieren/Laag Soeren	60%	62%	73%	61%	15%
Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren	64%	69%	81%	48%	19%
Rheden/De Steeg	64%	64%	83%	58%	19%
Velp-Noord	77%	83%	83%	58%	23%
Velp-Zuid	62%	62%	76%	55%	19%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen over de fysieke voorziening in de wijk ten opzichte van bewoners uit de gehele gemeente. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

De wijk Dieren/Laag Soeren laat op drie van de vijf stellingen een negatievere score dan het gemiddelde voor de gemeente Rheden zien: het gaat om het onderhoud van grijs en groen, en de buitenverlichting. In Velp-Noord is men positiever over vrijwel alle stellingen, met uitzondering van de goede speelplekken voor kinderen.

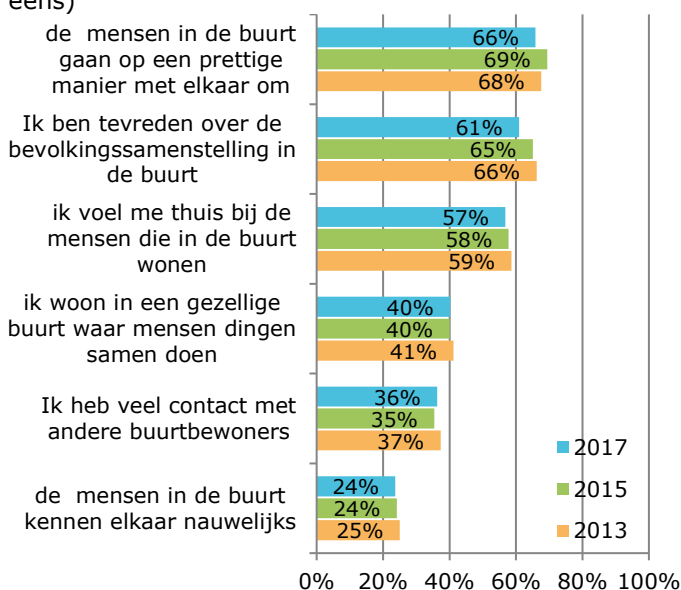
Zo is 83 procent tevreden over de verlichting buiten (ook in Rheden/De Steeg), het gemeentelijk gemiddelde is 78 procent. Inwoners van Velp-Zuid zijn kritischer dan gemiddeld over het onderhoud van perken, plantsoenen en parken; 62 procent is hier (zeer) tevreden over. Dat is gelijk aan het aandeel in de wijk Dieren/Laag Soeren.

2.2 Sociale cohesie

De leefbaarheid van een woonbuurt wordt niet alleen bepaald door de aanwezigheid en kwaliteit van fysieke voorzieningen. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt speelt hierbij een rol. Bij sociale cohesie gaat het om de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt. Aan de inwoners zijn zes stellingen voorgelegd over sociale cohesie (figuur 2.4). Daarnaast is op basis van de scores op vier van de zes voorgelegde stellingen een schaalscore berekend (figuur 2.5).

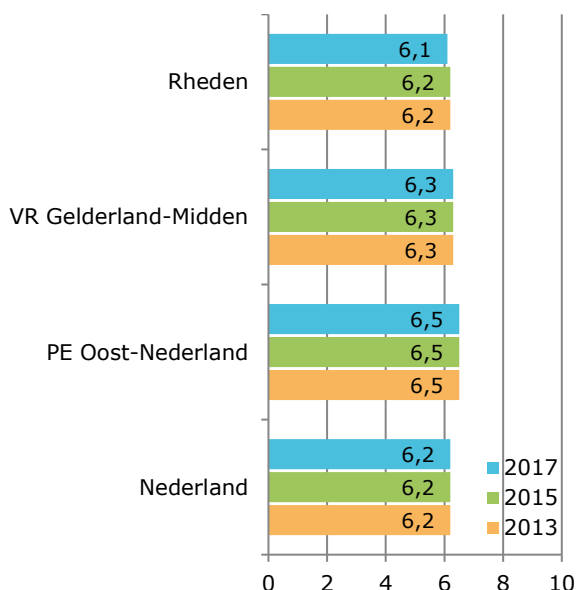
Figuur 2.4

Stellingen over sociale cohesie (percentage (helemaal) eens)

Figuur 2.5

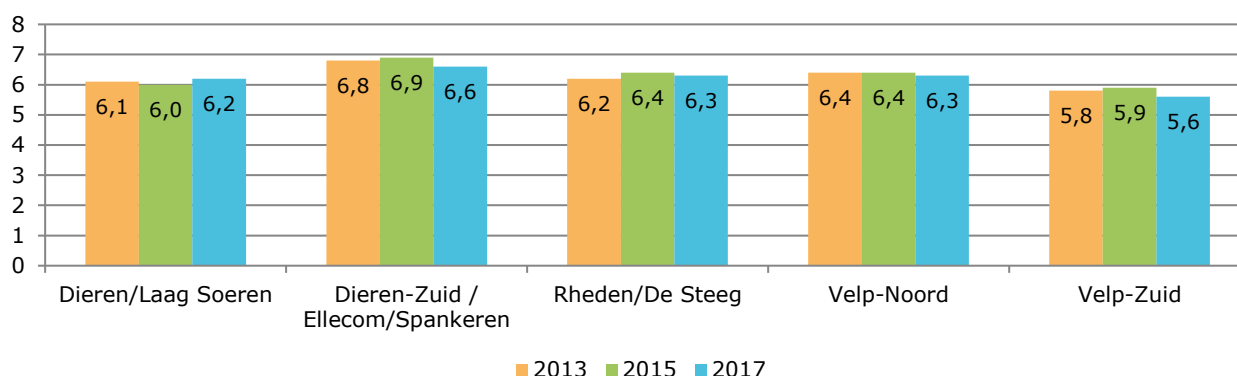
Sociale cohesie (schaalscore 0-10)

Drie op de vijf inwoners van de gemeente Rheden (61 procent) is tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt. In 2015 was dit nog 65 procent. De overige verschillen met 2015 zijn klein. De overall schaalscore voor sociale cohesie in de gemeente komt hiermee uit op een 6,1. Dat is lager dan het gemiddelde voor de politie-eenheid Oost-Nederland (6,5). Dit verschil wordt mede verklaard doordat inwoners van dit gebied gemiddeld genomen vaker tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt zijn (70 procent) en zich vaker thuis voelen bij de mensen die in de buurt wonen (63 procent).

Figuur 2.6

Schaalscores sociale cohesie per wijk

Met een schaalscore van 6,6 is de sociale cohesie in Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren sterker dan gemiddeld in de gemeente Rheden. Deze 6,6 is wel een daling ten opzichte van 2015, toen deze waarde een 6,9 was. Velp-Zuid zit met een 5,6 ruim onder het gemeentelijk gemiddelde. In 2015 was dit nog een 5,9. Deze daling wordt mede veroorzaakt doordat in 2015 nog 64 procent van de inwoners van Velp-Zuid vonden dat de buurtbewoners op een prettige manier met elkaar omgingen. In 2017 is dit aandeel gedaald naar 54 procent.

Tabel 2.2

Stellingen over sociale cohesie per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde

	de mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks	De mensen gaan prettig manier met elkaar om	Ik woon in een gezellige buurt, veel saamhorigheid	Ik voel me thuis bij de mensen in de buurt	Ik heb veel contact met buurtbewoners	Ik ben tevreden over de bevolkings-samenstelling in de buurt
Dieren/Laag Soeren	24%	66%	42%	56%	38%	63%
Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren	11%	79%	50%	63%	43%	74%
Rheden/De Steeg	20%	69%	45%	59%	41%	61%
Velp-Noord	22%	71%	42%	60%	35%	71%
Velp-Zuid	32%	54%	29%	50%	29%	46%

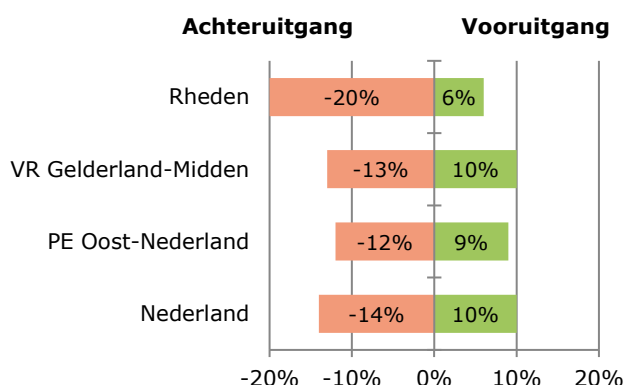
Tabel 2.2 laat twee opvallende zaken zien: inwoners van Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren zijn het vaker eens met alle onderliggende stellingen van de stellingen over sociale cohesie dan gemiddeld in de gemeente. In Velp-Zuid is men juist negatiever over alle items. De overige wijken laten geen significante verschillen van het gemeentelijk gemiddelde zien.

2.3 Oordeel over de woonbuurt

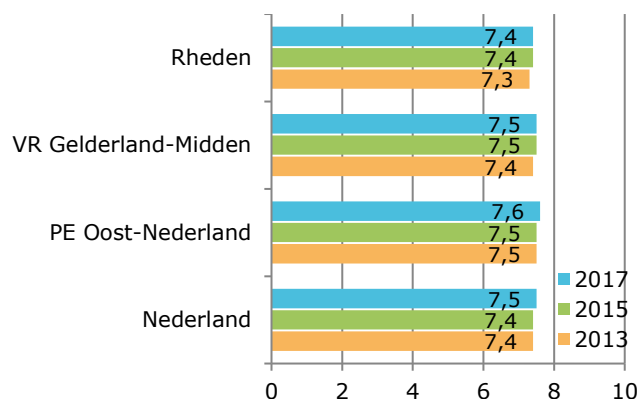
De inwoners van Rheden is ook een aantal algemene vragen voorgelegd over de ontwikkeling van hun eigen woonbuurt. Vindt men dat de eigen buurt in het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan? Het oordeel over de ontwikkeling van de woonbuurt wordt uitgedrukt in het aandeel inwoners dat zegt dat de buurt vooruit is gegaan en het aandeel dat vindt dat de buurt achteruit is gegaan (figuur 2.7). Ook is gevraagd naar een oordeel over hoe prettig men het vindt om in de buurt te wonen (figuur 2.8).

Figuur 2.7

Ontwikkeling van de buurt in het afgelopen jaar

Figuur 2.8

Oordeel over de leefbaarheid in de buurt (rapportcijfer van 1 tot en met 10)

Eén op de vijf (20 procent) van de inwoners van de gemeente Rheden is van mening dat hun buurt in het afgelopen jaar achteruit is gegaan. In 2015 was dit nog 15 procent (niet in figuur). Het percentage inwoners dat een negatieve buurtontwikkeling ervaart, is hoger dan in de referentiegebieden. Hier staat 6 procent van de inwoners tegenover die vinden dat hun buurt juist vooruit is gegaan. In 2015 was dit met 8 procent hoger en dat geldt ook voor de referentiegebieden (2017). Desondanks is het totaaloordeel over de leefbaarheid van de buurt met een gemiddeld rapportcijfer 7,4 niet gedaald ten opzichte van 2015.

20%

Van de inwoners vindt dat hun buurt erop achteruit is gegaan in het afgelopen jaar. In Velp-Zuid is dit zelfs 32 procent.

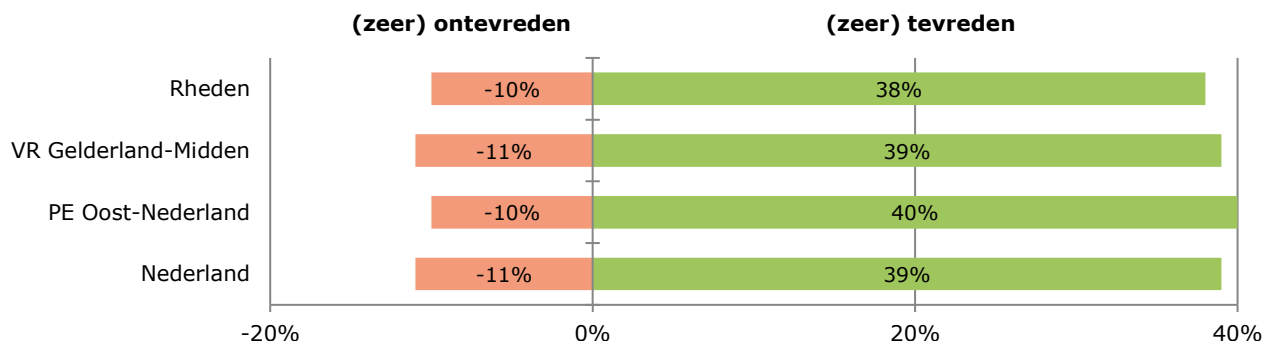
Eén op de drie inwoners van Velp-Zuid (32 procent) is negatief over de ontwikkeling van hun buurt. Dat is hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. In Velp-Noord denkt slechts 8 procent dat hun buurt achteruit is gegaan. Dat is wel meer dan in 2015, toen dit 4 procent was. Ook in Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren is het aandeel inwoners dat een achteruitgang van hun wijk signaleert met 11 procent lager dan het gemeentelijk gemiddelde.

2.4 Functioneren gemeente

De inwoners is gevraagd om een oordeel te geven over het totale functioneren van de gemeente Rheden op het gebied van leefbaarheid en veiligheid (figuur 2.9).

Figuur 2.9

Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid

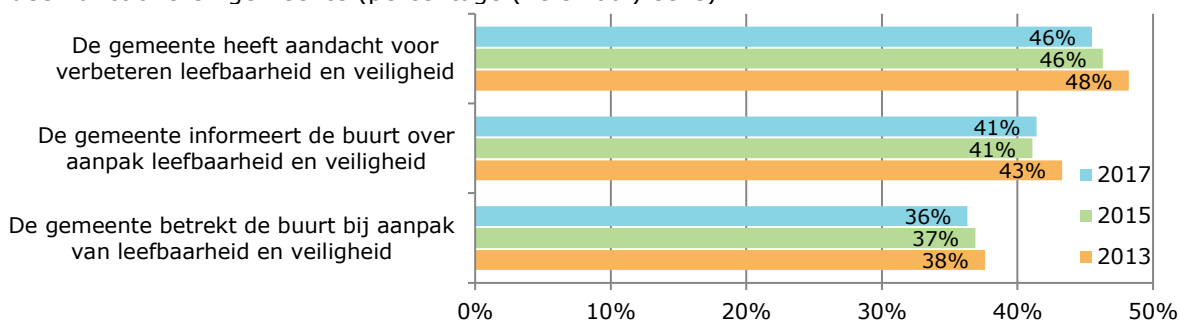
In 2017 vindt 38 procent van de inwoners dat de gemeente de leefbaarheid en veiligheid in de gemeente goed aanpakt en is 10 procent hierover ontevreden. Met deze verhoudingen wijkt Rheden niet af van de regionale en landelijke cijfers. In Dieren/Laag Soeren (32 procent) is dit percentage lager dan gemiddeld en in Velp-Noord met 49 procent juist hoger.

Daarnaast is door middel van drie specifieke stellingen bepaald hoe inwoners denken over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid door de gemeente. De stellingen zijn alleen voorgelegd aan inwoners die een oordeel konden geven over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.

Bijna de helft van de inwoners van de gemeente Rheden (46 procent) is van mening dat de gemeente aandacht heeft voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid. In Dieren/Laag Soeren is men hier met 38 procent kritischer over. Ruim één op de drie (36 procent) vindt dat de buurt wordt betrokken bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid. In Velp-Noord is dit 47 procent.

Figuur 2.10

Oordeel functioneren gemeente (percentage (helemaal) eens)

HOOFDSTUK

Overlast in de buurt

3. Overlast in de buurt

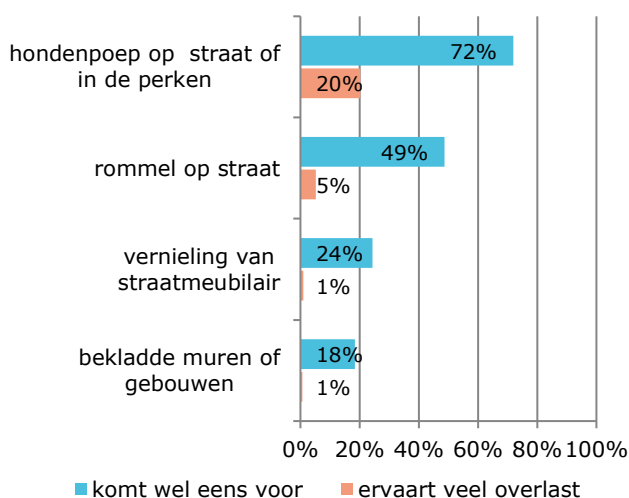
In dit hoofdstuk staat de door de inwoners van Rheden ervaren overlast in hun buurt centraal. De diverse verschijningsvormen van overlast zijn geclusterd tot drie scores: fysieke verloedering (paragraaf 3.1), sociale overlast (par. 3.2) en verkeersoverlast (par. 3.3). Elk van deze scores is berekend op basis van het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van één of meerdere verschijningsvormen van overlast. Hinder van horecagelegenheden (par. 3.4) is niet geclusterd. Op basis van 13 verschijningsvormen is een score voor de totale overlast in de buurt bepaald (par. 3.5). Inwoners hebben prioriteiten kunnen aangeven voor de aanpak van buurtproblemen (par. 3.6) en het hoofdstuk sluit af met een paragraaf over respectloos gedrag (par 3.7).

3.1 Fysieke verloedering

Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover vier mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 3.1 geeft weer hoe vaak deze buurtproblemen voorkomen en hoeveel inwoners hier veel overlast van ervaren. Figuur 3.2 toont het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van de vier verschijningsvormen van fysieke verloedering over verschillende meetjaren.

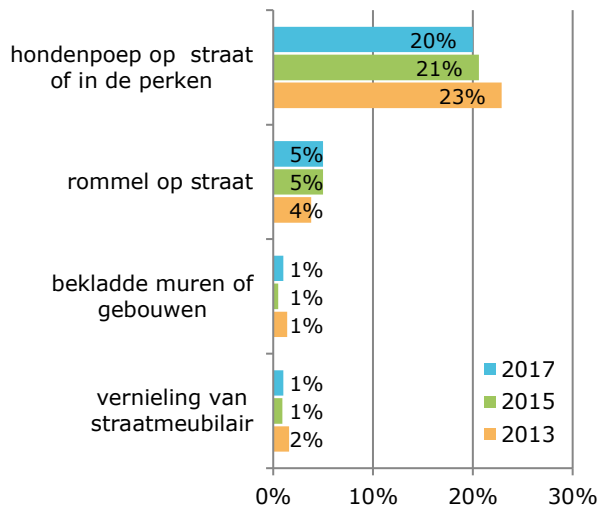
Figuur 3.1

Vormen van fysieke verloedering

Figuur 3.2

Fysieke verloedering (% veel overlast)

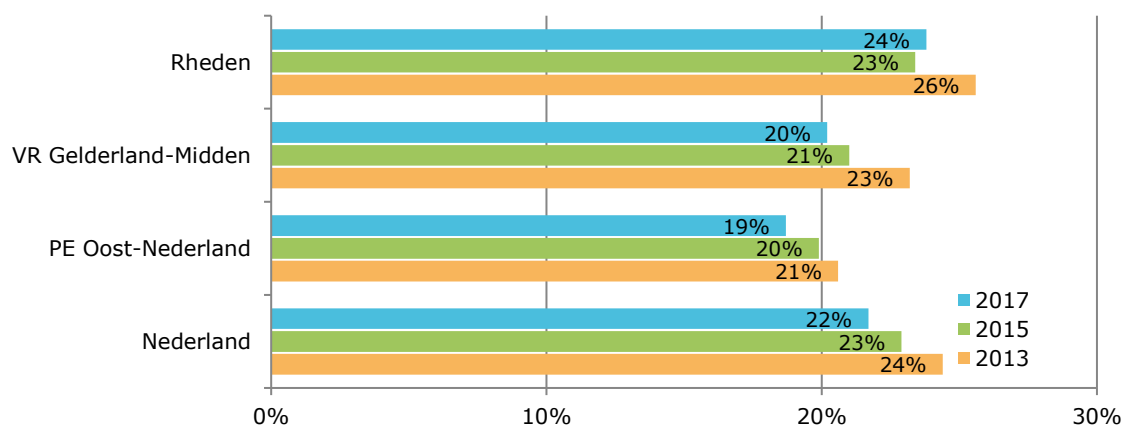

Van de vier vormen van fysieke verloedering komt hondenpoep op straat of in de perken in de gemeente Rheden het vaakst voor, gevolgd door rommel op straat. Een kwart van de inwoners (24 procent) geeft aan dat vernieling van straatmeubilair weleens voorkomt. Dat was in 2015 nog 20 procent. In vergelijking met de referentiegebieden komt hondenpoep op straat in de gemeente Rheden vaker voor. In de politie-eenheid Oost-Nederland heeft bijvoorbeeld 67 procent van de inwoners te maken met hondenpoep op straat, in de Veiligheidsregio is dit 69 procent.

Figuur 3.3

Totaal fysieke verloedering per gebied (% ervaart veel overlast)

Een kwart (24 procent) van de inwoners van de gemeente ervaart veel overlast door fysieke verloedering. Dat is een vergelijkbaar aandeel als in 2015, waar er landelijk en regionaal sprake is van een dalende trend. Overlast door fysieke verloedering komt in Rheden meer voor dan in de Veiligheidsregio (20 procent) en de politie-eenheid Oost-Nederland (19 procent).

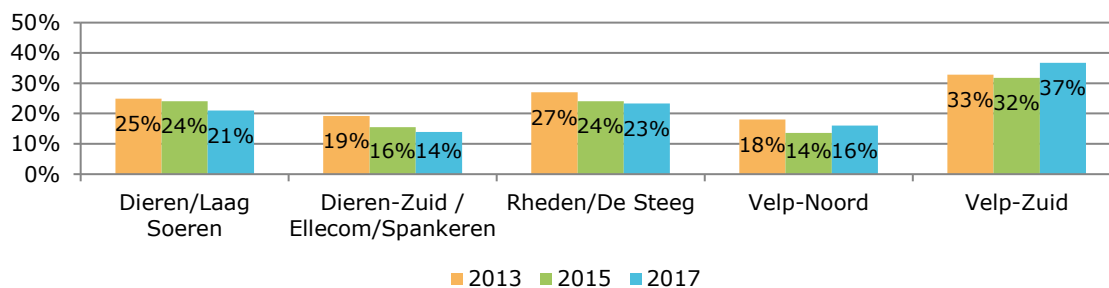

24%

Geeft aan vernieling van straatmeubilair te zien. In 2015 was dit nog 20 procent.

Figuur 3.4

Fysieke verloedering (% ervaart veel overlast) per wijk

Vooraf inwoners van de wijk Velp-Zuid ervaren veel overlast door fysieke verloedering (37 procent). In 2015 was dit nog 32 procent, in Velp-Noord is veel minder vaak sprake van fysieke overlast (16 procent). Ook in de wijk Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren is dit aandeel lager dan gemiddeld in de gemeente (14 procent).

Tabel 3.1

Fysieke verloedering per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde

	hondenpoep op de straat of in de perken	rommel op straat	bekladde muren of gebouwen	vernieling van straatmeubilair
Dieren/Laag Soeren	19%	3%	0%	1%
Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren	11%	3%	1%	1%
Rheden/De Steeg	19%	4%	1%	1%
Velp-Noord	15%	3%	1%	0%
Velp-Zuid	30%	11%	2%	2%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen over de fysieke verloedering in de wijk ten opzichte van bewoners uit de gehele gemeente. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

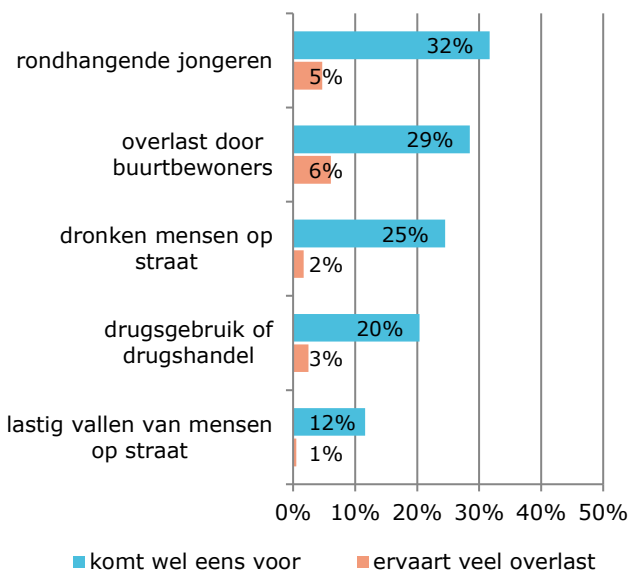
Inwoners van Velp-Zuid ervaren vaker overlast door hondenpoep, rommel op straat en bekladde muren of gebouwen dan gemiddeld in de gemeente Rheden. In Velp-Noord komen hondenpoep en rommel op straat juist minder vaak voor. Voor hondenpoep is dit ook het geval in Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren.

3.2 Sociale overlast

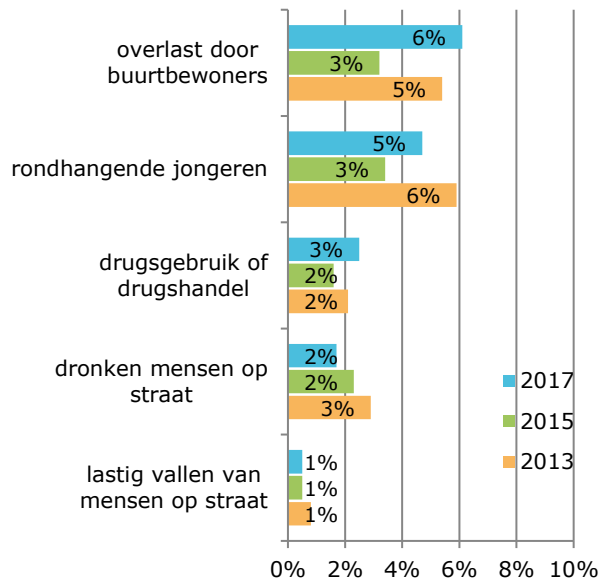
In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar vijf vormen van sociale overlast die in de buurt voor zouden kunnen komen. Figuur 3.5 geeft weer hoe vaak deze vormen van sociale overlast voorkomen en hoeveel inwoners hier veel overlast van ervaren. Figuur 3.6 toont het percentage inwoners dat overlast ervaart van vormen van sociale overlast over verschillende meetjaren.

Figuur 3.5

Vormen van sociale overlast

Figuur 3.6

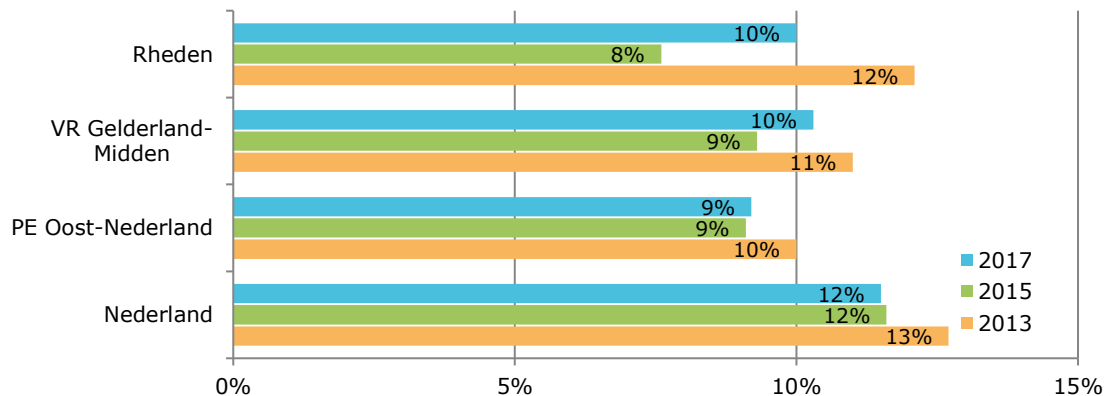
Sociale overlast (% veel overlast)

Inwoners van de gemeente Rheden ervaren vooral overlast door rondhangende jongeren en buurtbewoners. In 2015 gaf 27 procent aan dat overlast door rondhangende jongeren wel eens voorkomt, in 2017 is dit 32 procent. Ook de overlast door buurtbewoners (van 24 naar 29 procent) en drugsgebruik of drugshandel (van 17 naar 20 procent) stijgen in 2017 significant ten opzichte van 2015. Zes procent van de inwoners van Rheden ervaart veel overlast door buurtbewoners, dat was in 2015 nog 3 procent.

Figuur 3.7

Totaal sociale overlast per gebied (% ervaart veel overlast)

Eén op de tien inwoners van de gemeente Rheden ervaart in 2017 veel sociale overlast. Dit is vrijwel gelijk aan de regionale referentiegebieden. Ten opzichte van 2015 is sociale overlast in Rheden toegenomen, terwijl deze landelijk een stabiel beeld vertoont.

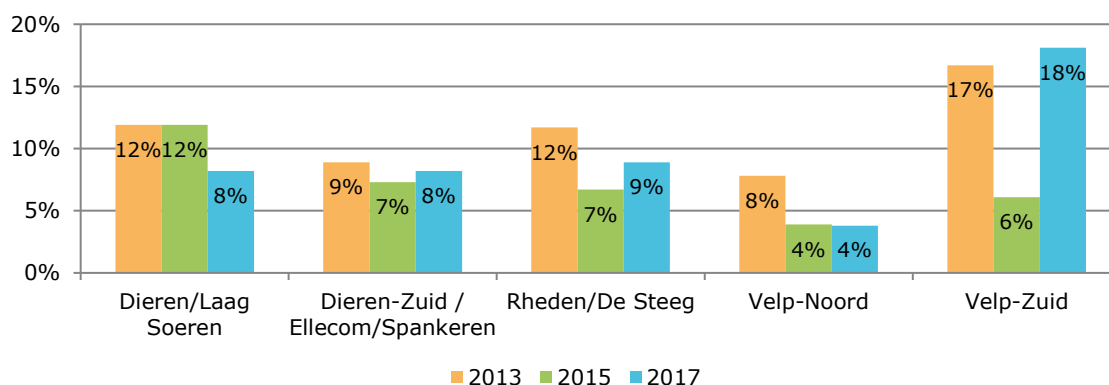
29%

Ervaart overlast door buurtbewoners. Dat was in 2015 nog 24 procent. 6 procent ervaart zelfs veel overlast.

Figuur 3.8

Sociale overlast (ervaart veel overlast) per wijk

Met name inwoners van de wijk Velp-Zuid hebben veel te maken met sociale overlast: in 2017 gaat het om 18 procent. In 2015 was dit nog 6 procent. Hiermee is het aandeel sociale overlast weer op het niveau van 2013. De ervaren sociale overlast is in Velp-Noord met 4 procent lager dan het gemeentelijk gemiddelde.

Tabel 3.2

Stellingen over sociale overlast per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde

	rondhangende jongeren	overlast door buurtbewoners	drugsgebruik of drugshandel	dronken mensen op straat	lastigvallen van mensen op straat
Dieren/Laag Soeren	5%	5%	1%	0%	0%
Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren	3%	4%	1%	2%	0%
Rheden/De Steeg	5%	4%	1%	1%	0%
Velp-Noord	2%	2%	1%	1%	0%
Velp-Zuid	7%	13%	7%	5%	2%

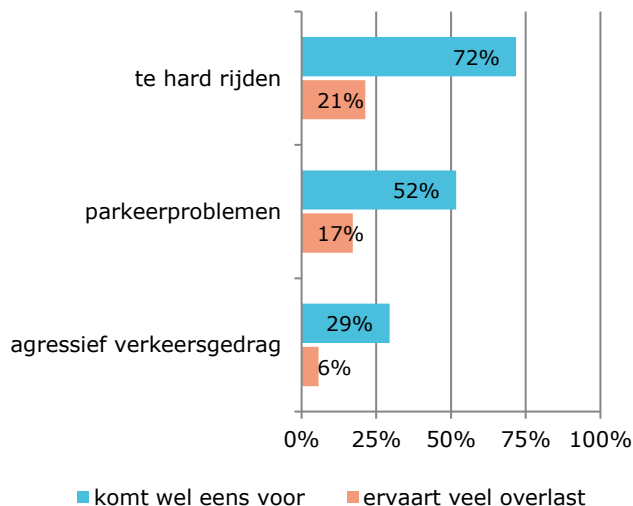
Alle vormen van sociale overlast worden in de wijk Velp-Zuid vaker door inwoners ervaren dan gemiddeld in de gemeente Rheden. Het grootste verschil is te zien bij de overlast door buurtbewoners. Eén op de zeven inwoners van Velp-Zuid (13 procent) heeft hier vaak last van, dubbel zoveel als in de gemeente (6 procent). In Velp-Noord is dit 2 procent. De inwoners van deze wijk ervaren eveneens minder overlast door rondhangende jongeren (2 procent). In Dieren/Laag Soeren is de ervaren overlast door dronken mensen op straat minder hoog dan in de gemeente Rheden.

3.3 Verkeersoverlast

Een ander probleem van een woonbuurt betreft de mate van verkeersoverlast in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover drie buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners.

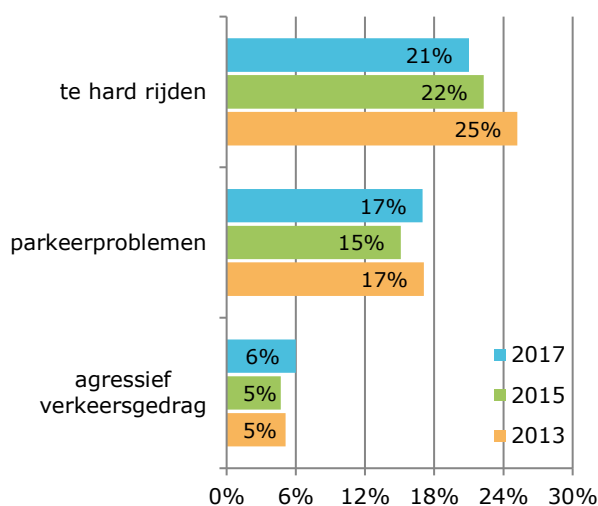
Figuur 3.9

Vormen van verkeersoverlast

Figuur 3.10

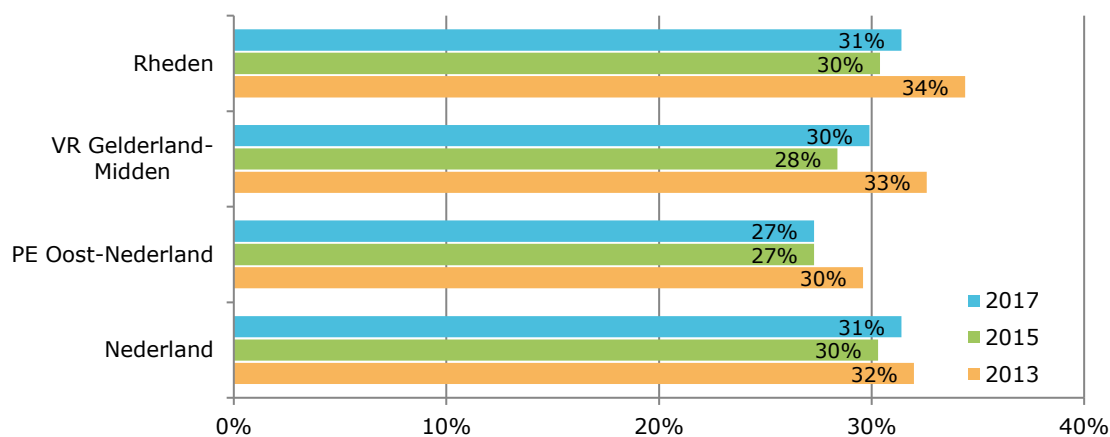
Verkeersoverlast (% veel overlast)

Bijna driekwart van de inwoners (72 procent) heeft weleens te maken met overlast door te hard rijden. Meer dan de helft (52 procent) ervaart parkeerproblemen, in 2015 was dit nog 47 procent.

Figuur 3.11

Totale verkeersoverlast per gebied (% veel overlast)

Drie op de tien inwoners ervaart veel overlast door verkeersproblemen. Dat is lager dan in de politie-eenheid Oost-Nederland (27 procent). In dit gebied wordt gemiddeld genomen minder vaak parkeerproblematiek (45 procent) ervaren; in de gemeente Rheden is dit 52 procent.

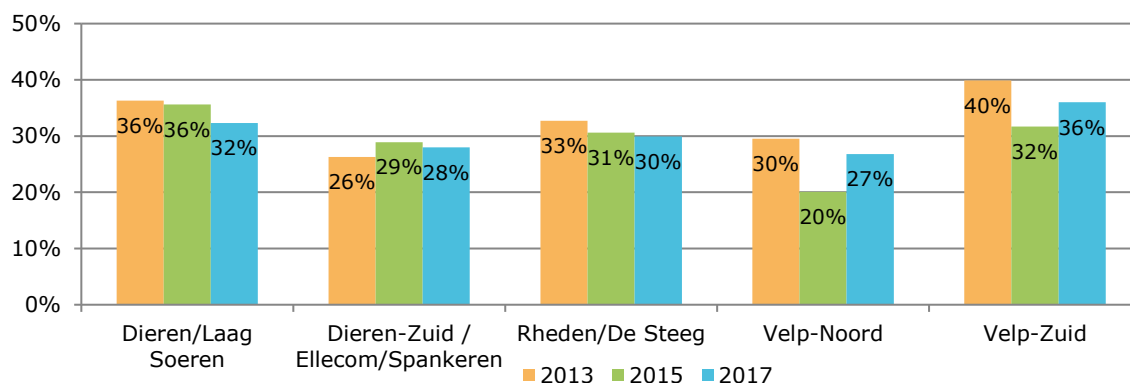

52%

Van de inwoners van de gemeente Rheden ervaart overlast door parkeerproblemen. Dat was in 2015 nog 47 procent.

Figuur 3.12

Verkeersoverlast (ervaart veel overlast) per wijk

In de wijk Velp-Zuid ervaren de inwoners het vaakst verkeersoverlast, gevolgd door Dieren/Laag Soeren en Rheden/De Steeg.

Tabel 3.3

Stellingen over verkeersoverlast per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde

	te hard rijden	parkeerproblemen	agressief verkeersgedrag
Dieren/Laag Soeren	23%	15%	6%
Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren	18%	17%	4%
Rheden/De Steeg	19%	18%	4%
Velp-Noord	17%	15%	4%
Velp-Zuid	26%	20%	10%

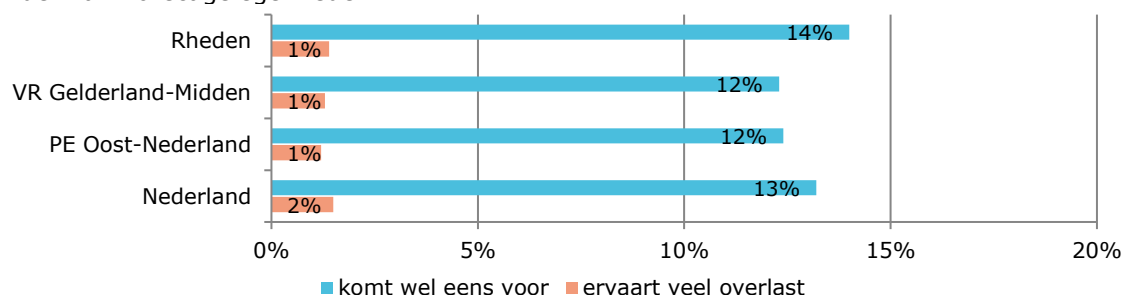
In Velp-Noord is minder vaak sprake van te hard rijden (17 procent) dan gemiddeld in de gemeente Rheden (21 procent). In Velp-Zuid is dit aandeel met 26 procent juist hoger. Dit geldt ook voor overlast door agressief verkeersgedrag (10 procent in Velp-Zuid, 6 procent in de gemeente).

3.4 Hinder van horecagelegenheden

De laatste van 13 vormen van overlast in de buurt die zijn voorgelegd, betreft: hinder van horecagelegenheden zoals cafés, restaurants of snackbars (figuur 3.13).

Figuur 3.13

Hinder van horecagelegenheden

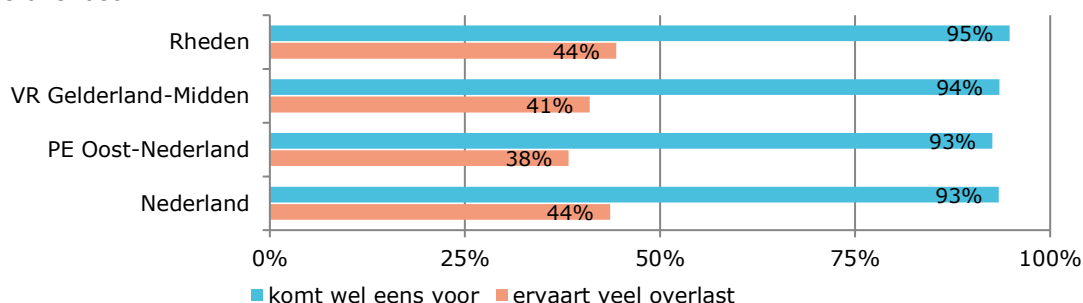
In 2017 ervaart 14 procent van de inwoners van de gemeente Rheden hinder door horecagelegenheden. In de wijk Dieren/Laag Soeren is deze hinder lager dan gemiddeld (10 procent), en in Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren hoger dan gemiddeld (23 procent).

3.5 Totale overlast

Op basis van de 13 hierboven beschreven vormen van overlast en overlast van horecagelegenheden is een indicator voor totale overlast in de buurt voor Rheden en de referentiegebieden berekend. Deze is weergegeven in figuur 3.14.

Figuur 3.14

Totale overlast

Net als de meeste Nederlanders ervaren vrijwel alle inwoners van de gemeente Rheden ervaren wel eens overlast. Een omvangrijke groep inwoners van 44 procent ervaart veel overlast. Dat is hoger dan in de Veiligheidsregio Gelderland-Midden (41 procent) en de politie-eenheid Oost-Nederland (38 procent). Met 34 procent is de totale overlast in de wijk Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren lager dan gemiddeld in de gemeente. Ook in Velp-Noord is er minder vaak sprake van overlast (37 procent). In Velp-Zuid wordt meer overlast ervaren (57 procent).

3.6 Aanpak van buurtproblemen

Er is in de Veiligheidsmonitor ook aandacht voor de aanpak van buurtproblemen. De inwoners van Rheden is gevraagd welke buurtprobleem zij als eerste aangepakt zouden willen zien. Hieruit komt een top 3 van buurtproblemen (tabel 3.4).

In de regel is in de wijken en de gemeente Rheden de lijst met buurtproblemen gelijk aan de referentiegebieden: te hard rijden moet als eerste worden aangepakt, gevolgd door hondenpoep op straat en parkeerproblemen. Dit waren ook in 2013 en 2015 de drie belangrijkste buurtproblemen. In vergelijking tot 2015 worden parkeerproblemen en drugsoverlast vaker genoemd als belangrijkste buurtprobleem. In Velp-Zuid wordt hondenpoep op straat als eerste genoemd. Inwoners van Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren plaatsen parkeerproblemen op de tweede plaats.

Tabel 3.4

Belangrijkste buurtproblemen.

	EERSTE	TWEEDE	DERDE
Dieren/Laag Soeren	te hard rijden (23%)	hondenpoep (18%)	parkeerproblemen (11%)
Dieren-Zuid /	te hard rijden (23%)	parkeerproblemen (15%)	hondenpoep (14%)
Rheden/De Steeg	te hard rijden (26%)	hondenpoep (20%)	parkeerproblemen (9%)
Velp-Noord	te hard rijden (27%)	hondenpoep (18%)	parkeerproblemen (12%)
Velp-Zuid	hondenpoep (18%)	te hard rijden (18%)	parkeerproblemen (15%)
Rheden	te hard rijden (23%)	hondenpoep (18%)	parkeerproblemen (12%)
VR Gelderland-Midden	te hard rijden (21%)	hondenpoep (16%)	parkeerproblemen (13%)
PE Oost-Nederland	te hard rijden (22%)	hondenpoep (14%)	parkeerproblemen (10%)
Nederland	te hard rijden (20%)	hondenpoep (14%)	parkeerproblemen (12%)

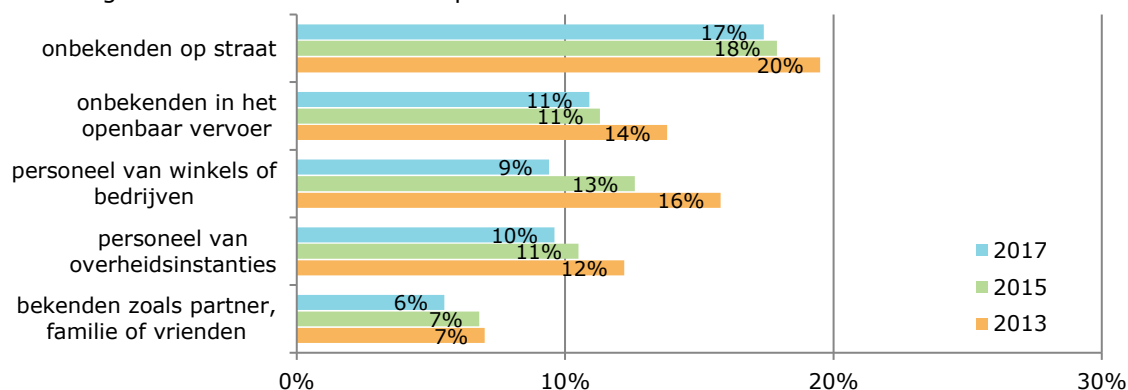

3.7 Respectloos gedrag

Met respectloos gedrag wordt gedrag bedoeld waarbij de grenzen van fatsoen worden overschreden. Figuur 3.15 geeft weer hoe vaak burgers in de gemeente Rheden persoonlijk door personen of instanties respectloos worden behandeld.

Figuur 3.15

Percentage inwoners dat wel eens respectloos wordt behandeld door...

Van de vijf voorgelegde vormen komt respectloos gedrag door onbekenden op straat in de gemeente Rheden het vaakst voor (17 procent), gevolgd door onbekenden in het openbaar vervoer. In de wijk Velp-Zuid komt respectloos gedrag door bekenden vaker voor (10 procent) dan gemiddeld in de gemeente (6 procent). In de Veiligheidsregio Gelderland-Midden is vaker sprake van respectloos gedrag door onbekenden op straat (20 procent).

HOOFDSTUK

Veiligheidsbeleving

4. Veiligheidsbeleving

In dit hoofdstuk wordt de veiligheidsbeleving van inwoners van Rheden beschreven. Paragraaf 4.1 zoomt in op de veiligheidsbeleving in de eigen woonbuurt, in paragraaf 4.2 komt de veiligheidsbeleving in de woonplaats aan de orde en paragraaf 4.3 behandelt de veiligheidsbeleving in het algemeen. Afgesloten wordt met een paragraaf over de verwachte kans op slachtofferschap (par. 4.4).

4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt

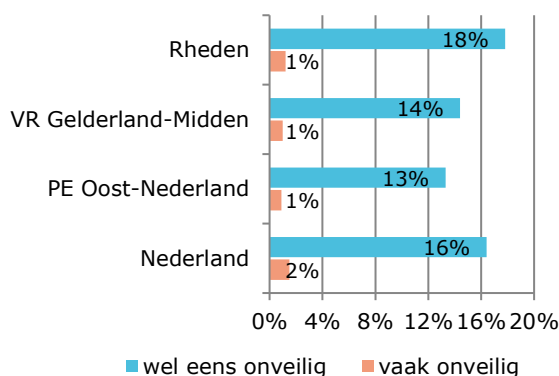
Gevoelens van onveiligheid

In figuur 4.1 worden de onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt weergegeven, alsmede de frequentie ervan. In figuur 4.2 wordt de ontwikkeling in onveiligheidsgevoelens getoond.

In de gemeente Rheden voelt 18 procent van de inwoners zich wel eens onveilig in hun eigen woonbuurt. Dat is hoger dan in de Veiligheidsregio en de politie-eenheid. In de wijk Velp-Zuid is het onveiligheidsgevoel in de buurt met 26 procent hoger dan gemiddeld. In Velp-Noord is met 11 procent het omgekeerde het geval. Met 18 procent is het onveiligheidsgevoel in de wijk Rheden/De Steeg gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde. Het onveiligheidsgevoel is hier toegenomen, in 2015 was dit aandeel nog 10 procent.

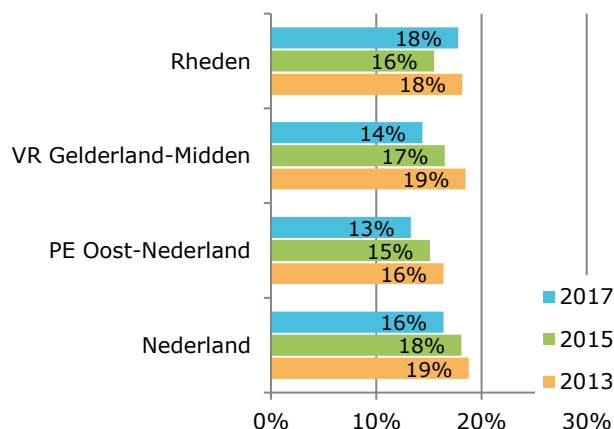
Figuur 4.1

Gevoel van onveiligheid in eigen woonbuurt

Figuur 4.2

Onveiligheidsgevoel per meetjaar (% wel eens)

26%

Van de inwoners in de wijk Velp-Zuid voelt zich wel eens onveilig in hun eigen buurt.

Vermijdingsgedrag

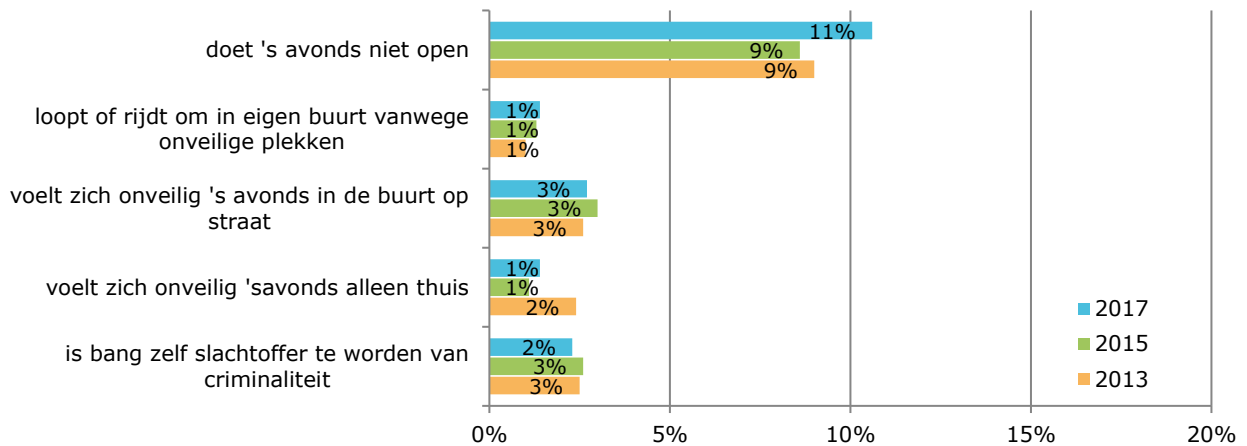
Inwoners die zich in een bepaalde situatie onveilig of onprettig voelen kunnen vermijdingsgedrag vertonen, ze passen hun gedrag aan uit gevoelens van onveiligheid. Figuur 4.3 geeft weer hoeveel procent van de inwoners van Rheden zegt dat een bepaalde vorm van vermijdingsgedrag bij hen persoonlijk vaak voor komt.

De meest voorkomende vorm van vermijdingsgedrag in de gemeente Rheden is 's avonds de deur niet opendoen (11 procent). In Velp-Zuid doen inwoners dit vaker (15 procent), in Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren minder vaak (4 procent).

Figuur 4.3

Vermijdingsgedrag (percentage 'komt vaak voor')

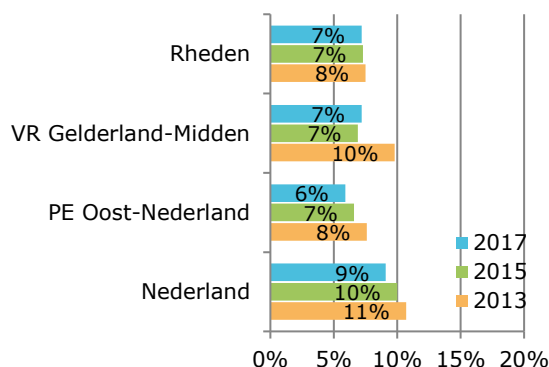
Criminaliteit in de buurt

Figuur 4.4 toont het percentage inwoners dat het idee heeft dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt. Figuur 4.5 laat zien in welke mate inwoners denken dat de criminaliteit in hun buurt de afgelopen twaalf maanden is toegenomen, afgenomen of gelijk is gebleven.

Eén op de zes (15 procent) van de inwoners van de gemeente Rheden vindt dat de criminaliteit de afgelopen maanden is toegenomen. Het aandeel dat aangeeft dat er sprake is van veel criminaliteit is echter met 7 procent gelijk gebleven aan 2015. Negen procent van de inwoners van Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren vindt dat de criminaliteit is toegenomen, lager dan gemiddeld in de gemeente. In Velp-Zuid is dit aandeel met 22 procent hoger dan het gemeentelijk gemiddelde.

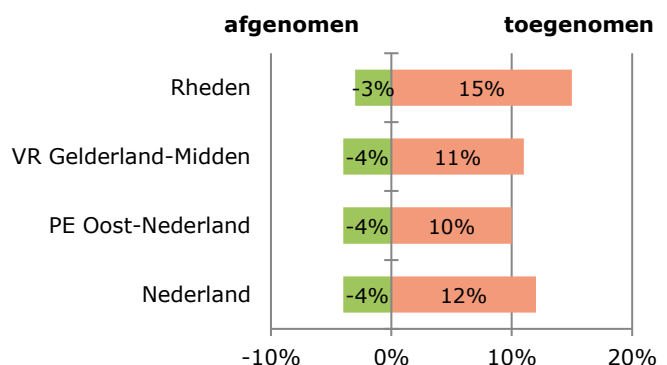
Figuur 4.4

Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')

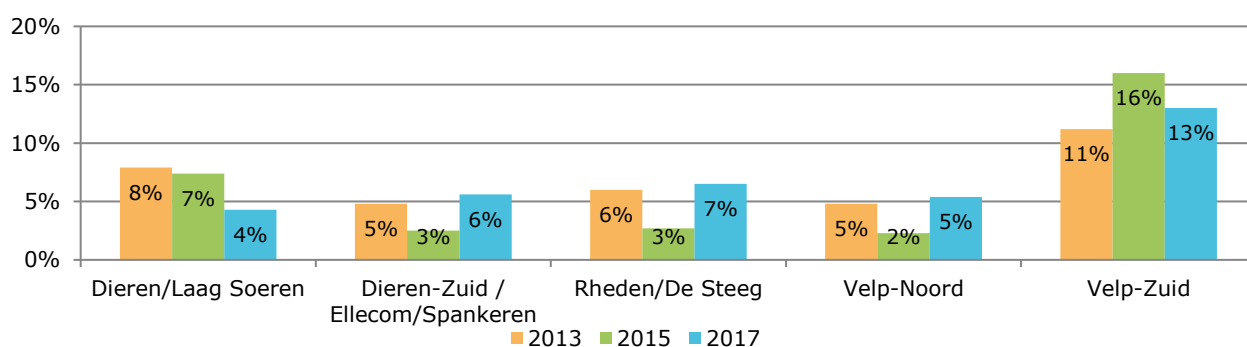
Figuur 4.5

Ontwikkeling criminaliteit in de afgelopen 12 maanden

Figuur 4.6

Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel') per wijk

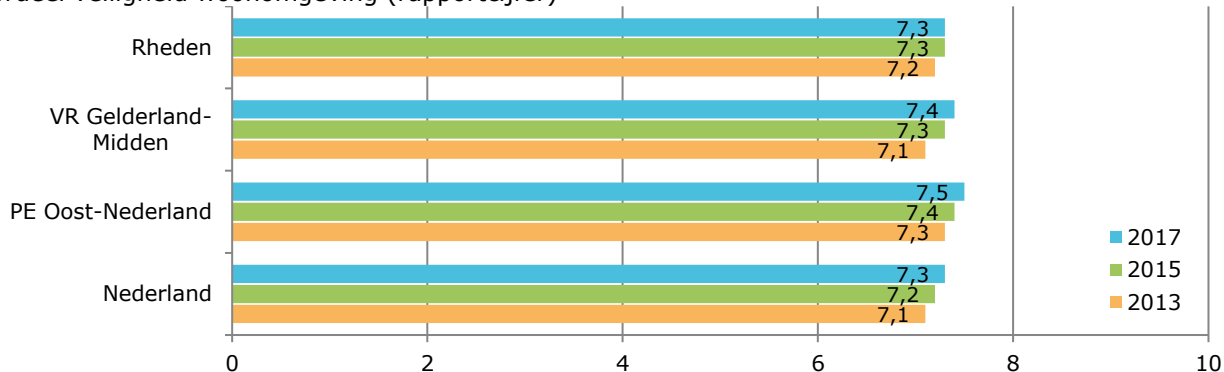
In Velp-Zuid vindt met 13 procent bijna twee keer zoveel inwoners dan in de gemeenten (7 procent) dat er veel criminaliteit in de buurt is. De vier procent in Dieren/Laag Soeren is lager dan het gemeentelijk gemiddelde. In de wijk Rheden/De Steeg vindt 7 procent dat er veel criminaliteit in de woonbuurt is, dat was in 2015 nog 3 procent.

Rapportcijfer veiligheid in de woonbuurt

De inwoners is gevraagd om een algemeen rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de eigen buurt (figuur 4.7).

Figuur 4.7

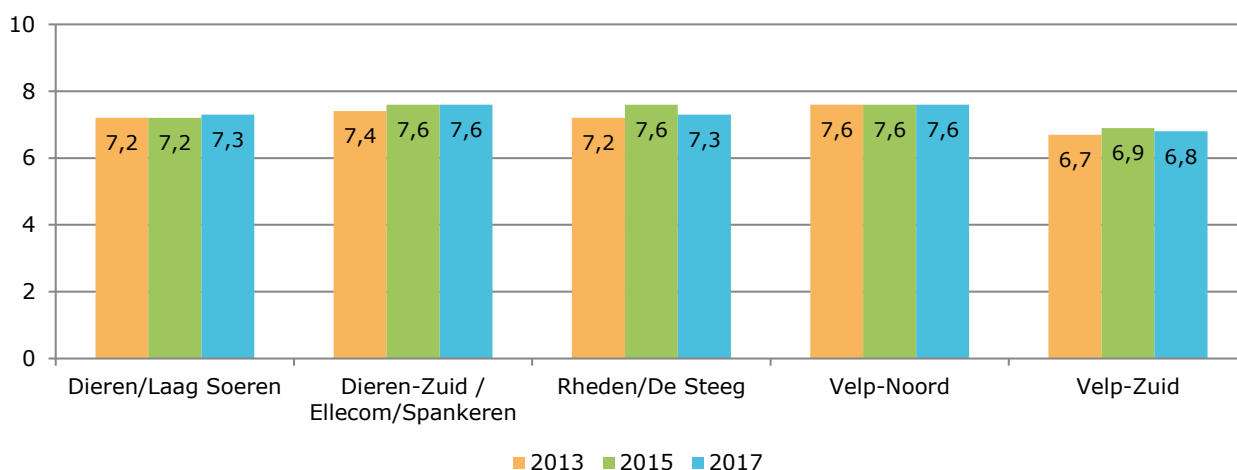
Oordeel veiligheid woonomgeving (rapportcijfer)

Zowel in 2015 als 2017 beoordelen inwoners van de gemeente Rheden de veiligheid van hun woonomgeving met een 7.3. Dit cijfer is vergelijkbaar met de referentiegebieden.

Figuur 4.8

Rapportcijfer veiligheid woonomgeving per wijk

Inwoners van de wijken Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren en Velp-Noord zijn met een cijfer van 7,6 positiever over de veiligheid van hun woonomgeving dan gemiddeld in de gemeente Rheden. In Velp-Zuid is men negatiever (6,8).

15%

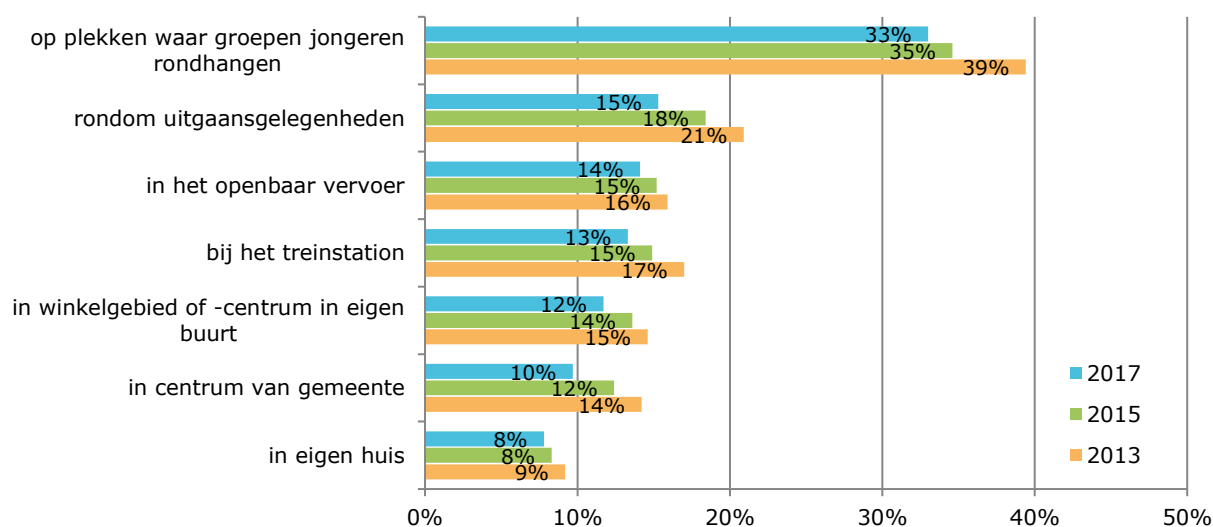
Van de inwoners van Rheden vindt dat de criminaliteit in hun buurt is toegenomen.

4.2 Veiligheidsbeleving in woonplaats

In deze paragraaf wordt ingegaan op onveilige plekken in de eigen woonplaats. Figuur 4.9 geeft per plek het percentage inwoners in Rheden dat zich hier wel eens onveilig voelt. Hierbij is er in de berekening van het percentage geen rekening mee gehouden of een bepaalde plek of voorziening aanwezig is in de woonplaats en of iemand deze plek ook wel eens bezoekt.

Figuur 4.9

Onveilige plekken (vaak/soms onveilig)

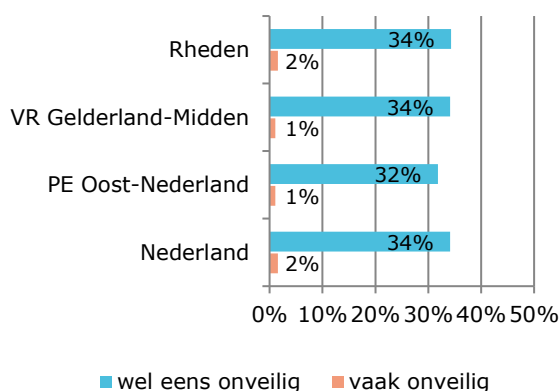
Inwoners van de gemeente Rheden voelen zich vooral onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen, gevolgd door rondom uitgaansgelegenheden. In 2017 voelt 10 procent zich onveilig in het centrum van de gemeente, dat was in 2015 nog 12 procent. In de Veiligheidsregio Gelderland-Midden voelen inwoners zich vaker onveilig op plekken waar jongeren rondhangen (36 procent) en rondom uitgaansgelegenheden (22 procent) dan in Rheden het geval is.

4.3 Veiligheidsbeleving algemeen

Naast de veiligheidsbeleving in de eigen buurt is gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt in het algemeen. In figuur 4.10 en figuur 4.11 worden deze onveiligheidsgevoelens weergegeven.

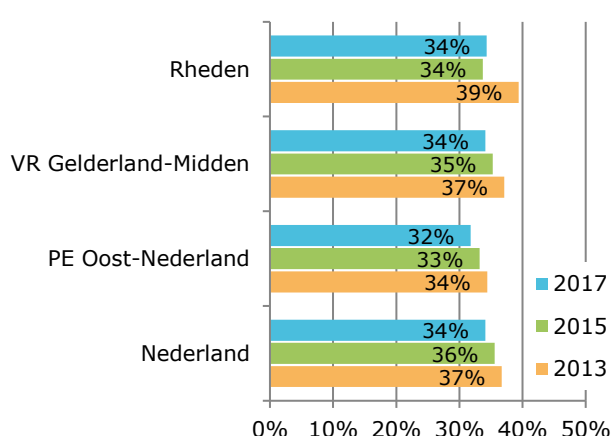
Figuur 4.10

Gevoel van onveiligheid in het algemeen

Figuur 4.11

Onveiligheidsgevoel per meetjaar (% wel eens)

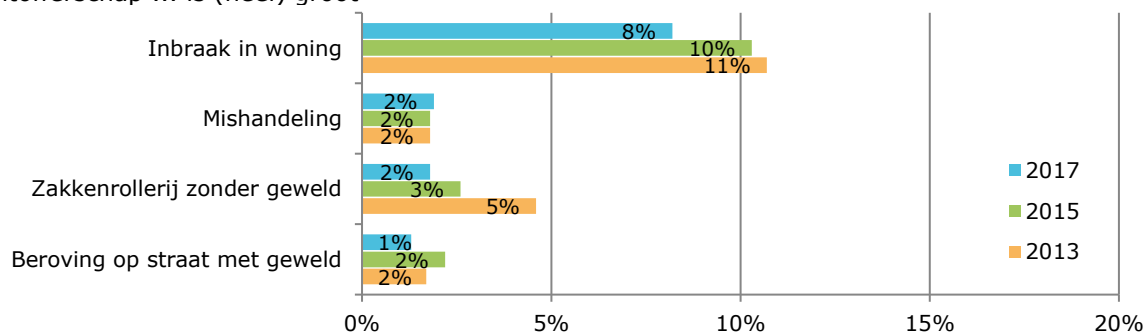
Net als in 2015 voelt in 2017 één op de drie inwoners (34 procent) van de gemeente Rheden zich in het algemeen wel eens onveilig. De afname van het onveiligheidsgevoel tussen 2013 en 2015 heeft zich niet doorgezet. Algemene onveiligheidsgevoelens in Rheden zijn vergelijkbaar met de referentiegebieden.

4.4 Verwachte kans op slachtofferschap

In deze paragraaf gaan we in op de vraag hoe groot inwoners denken dat de kans is om in de komende twaalf maanden slachtoffer te worden van een delict of voorval (figuur 4.12).

Figuur 4.12

Kans slachtofferschap ... is (heel) groot

Eén op de twaalf inwoners van de gemeente Rheden (8 procent) acht de kans op inbraak in hun woning groot. Dat is vergelijkbaar met de referentiegebieden. In de wijk Rheden/De Steeg denkt 12 procent van de inwoners dat de kans op inbraak in hun woning groot is.

HOOFDSTUK

Slachtofferschap

5. Slachtofferschap

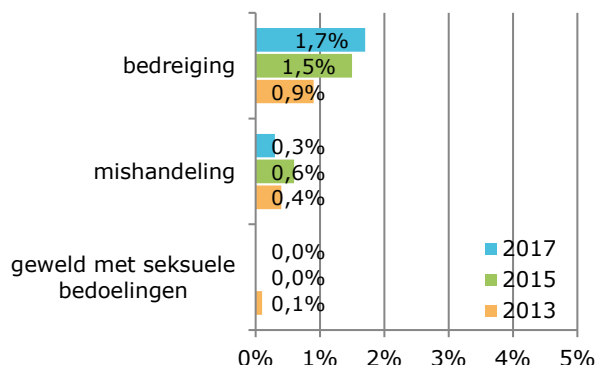
Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van veel voorkomende delicten en voorvallen. Dat is afgemeten aan het percentage inwoners van Rheden dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict. Achtereenvolgens komen aan de orde slachtofferschap van geweldsdelicten (paragraaf 5.1), vermogensdelicten (par. 5.2), vernielingen (par. 5.3) slachtofferschap totaal (par. 5.4) en cybercrime (par. 5.5).

5.1 Slachtofferschap geweldsdelicten

Voor het slachtofferschap van geweldsdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van mishandeling, bedreiging of geweld met seksuele bedoelingen. Dit is weergegeven in figuur 5.1. In figuur 5.2 is het totale percentage inwoners van Rheden zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict.

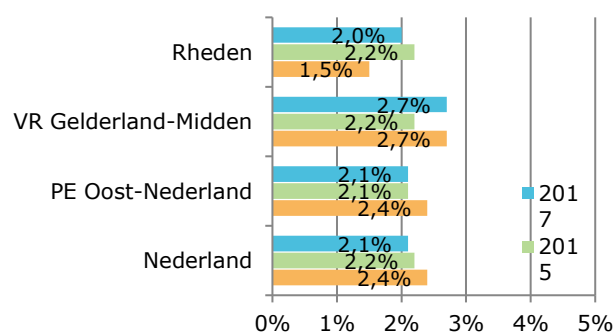
Figuur 5.1

Slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen twaalf maanden

Figuur 5.2

Totaal slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen twaalf maanden

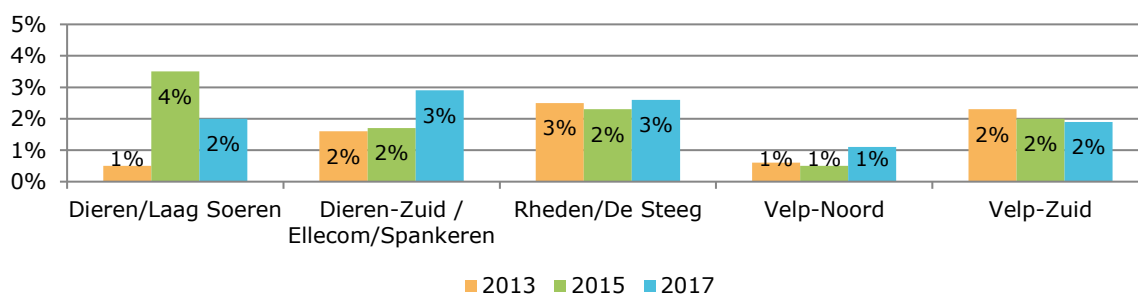

Bedreiging is in de gemeente Rheden het meest voorkomende geweldsdelict, gevolgd door mishandeling. De waarden zijn klein. In 2017 is in totaal 2 procent van de inwoners slachtoffer geworden van een geweldsdelict, vergelijkbaar met 2015. De verschillen met de referentiegebieden zijn klein.

In totaal waren er in Rheden 2,9 geweldsdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 37 procent gemeld bij de politie (gebaseerd op minder dan 50 geweldsdelicten). In 2015 was dit met 39 procent vergelijkbaar. In de politie-eenheid Oost-Nederland is het meldingspercentage in 2017 met 41 procent ongeveer gelijk.

Figuur 5.3

Totaal slachtofferschap geweldsdelicten per wijk

Figuur 5.3 toont het aandeel slachtofferschap geweldsdelicten naar wijk. Er zijn geen opvallende verschillen tussen de wijken aangetroffen.

Tabel 5.1

Slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen twaalf maanden

	bedreiging	mishandeling	geweld met seksuele bedoelingen
Dieren/Laag Soeren	2%	0%	0%
Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren	2%	1%	0%
Rheden/De Steeg	3%	0%	0%
Velp-Noord	1%	0%	0%
Velp-Zuid	1%	1%	0%

Uitleg tabel

Deze tabel laat zien hoe vaak bewoners uit de verschillende wijken aangeven dat zij de afgelopen twaalf maanden slachtoffer zijn geweest van een bepaald delict ten opzichte van bewoners uit de gehele gemeente. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

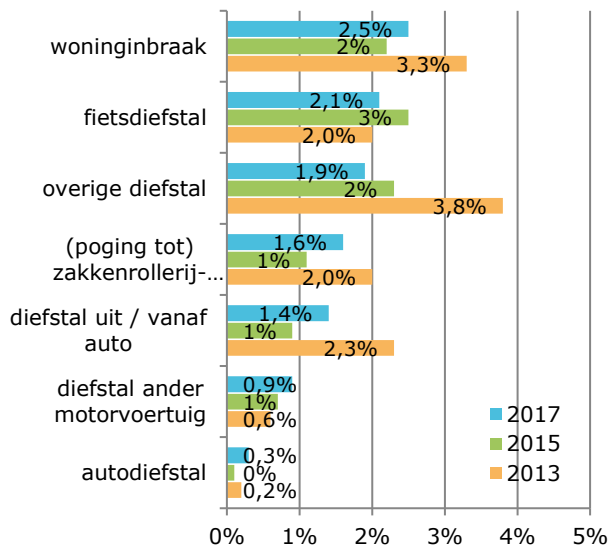
In de wijk Velp-Zuid is in vergelijking met het gemiddelde van de gemeente Rheden in 2017 vaker sprake van mishandeling.

5.2 Slachtofferschap vermogensdelicten

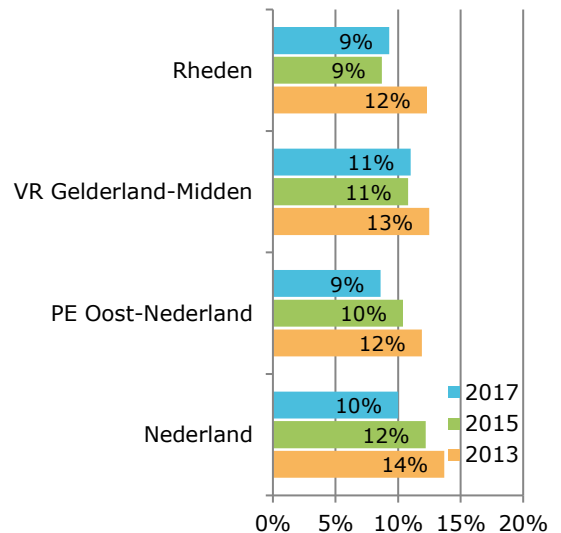
Voor het slachtofferschap van vermogensdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van poging tot woninginbraak, fietsendiefstal, diefstal uit/vanaf auto's, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal (figuur 5.4). Ook is het totale percentage inwoners van Rheden dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een vermogensdelict berekend (figuur 5.5).

Figuur 5.4

Slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen twaalf maanden

Figuur 5.5

Totaal slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen twaalf maanden

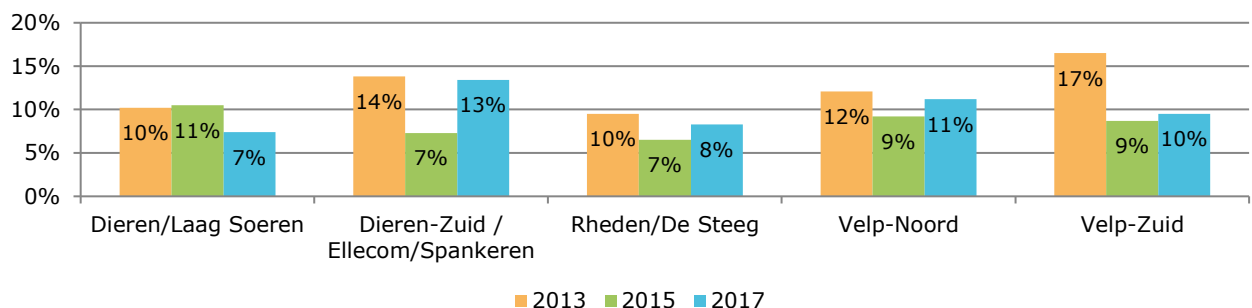
Woninginbraak is in 2017 in de gemeente Rheden de meeste voorkomende vorm van vermogensdelicten, gevolgd door fietsdiefstal en overige diefstal. Het totale slachtofferschap van vermogensdelicten is – net als in 2017 – 9 procent. Dat is vergelijkbaar met de referentiegebieden.

In totaal waren er in Rheden 13,2 vermogensdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 46 procent gemeld bij de politie. In 2015 was dit nog 39 procent. Zowel in de Veiligheidsregio als de politie-eenheid werd 43 procent van de vermogensdelicten gemeld.

 46% Van de vermogensdelicten werd gemeld bij de politie

Figuur 5.6

Totaal slachtofferschap vermogensdelicten per wijk

In de wijk Dieren-Zuid/Ellecom/Sparkeren werd in 2017 13 procent van de inwoners het slachtoffer van een vermogensdelict. In 2015 was dit nog 7 procent. De 13 procent van 2017 is meer dan het gemiddelde van de gemeente Rheden.

Tabel 5.2

Slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen twaalf maanden

	Woning- inbraak	Fietsdief- stal	Ove- rige dief- stal	(poging tot) zakkenroll- erij- beroving	Diefstal uit/vana f auto	Diefstal ander motorvoer- tuig	Autodief- stal
Dieren/Laag Soeren	4%	1%	1%	1%	1%	1%	0%
Dieren- Zuid/Ellecom/Spankeren	4%	4%	3%	2%	2%	0%	0%
Rheden/De Steeg	2%	1%	2%	3%	1%	1%	0%
Velp-Noord	1%	4%	3%	2%	1%	2%	0%
Velp-Zuid	2%	2%	2%	1%	2%	0%	1%

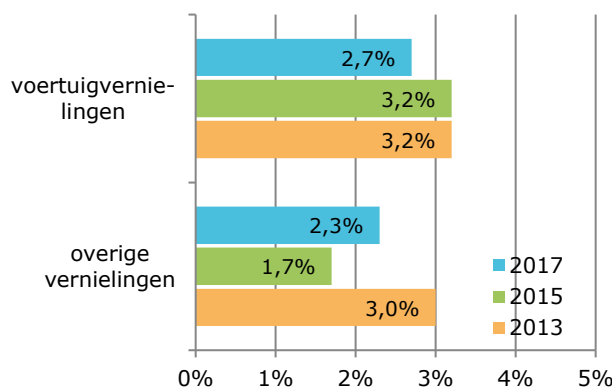
Voor vrijwel alle vermogensdelicten geldt dat er geen significante verschillen in slachtofferschap tussen de wijken zijn. Er is één uitzondering: in Velp-Zuid werden in 2017 inwoners vaker dan gemiddeld het slachtoffer van autodiefstal.

5.3 Slachtofferschap vernielingen

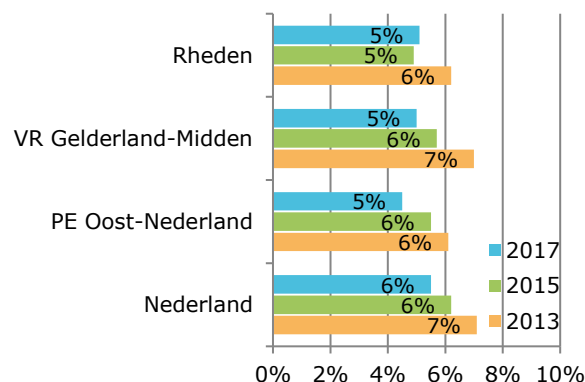
Voor het slachtofferschap van vernielingen is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van vernielingen aan voertuigen, zoals auto en fiets, en overige vernielingen zoals in de tuin of aan de buitenkant van het huis. Dit wordt weergegeven in figuur 5.7. Figuur 5.8 toont het totale percentage inwoners van Rheden dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van vernielingen.

Figuur 5.7

Slachtofferschap vernielingen in de afgelopen twaalf maanden

Figuur 5.8

Totaal slachtofferschap vernielingen in de afgelopen twaalf maanden

Voertuigvernielingen komen in de gemeente Rheden net iets vaker voor dan overige vernielingen. Het totale slachtofferschap van vernielingen is 5 procent. Dat is vergelijkbaar met de referentiegebieden.

In totaal waren er in Rheden 7,6 vernielingen per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 3 procent gemeld bij de politie (gebaseerd op minder dan 50 vernielingen). In 2015 was dat nog 28 procent. In de Veiligheidsregio Gelderland-Midden is dit 24 procent, en in de politie-eenheid Oost-Nederland 19 procent.

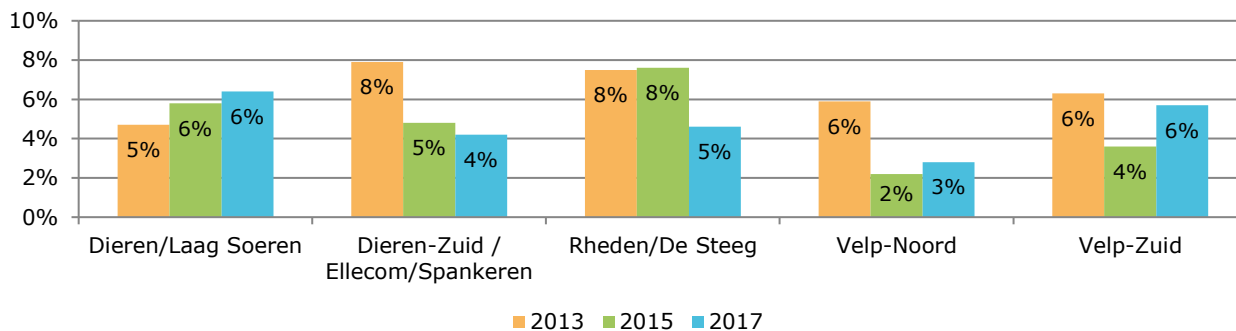

3%

In slechts 3 procent van de gevallen werd er aangifte gedaan door slachtoffers van een vernieling

Figuur 5.9

Totaal slachtofferschap vernielingen per wijk

Figuur 5.9 toont de ontwikkelingen per wijk. De onderlinge verschillen zijn niet significant.

Tabel 5.3

Slachtofferschap vernielingen in de afgelopen twaalf maanden

	Voertuigvernielingen	Overige vernielingen
Dieren/Laag Soeren	4%	3%
Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren	2%	2%
Rheden/De Steeg	3%	2%
Velp-Noord	2%	1%
Velp-Zuid	3%	2%

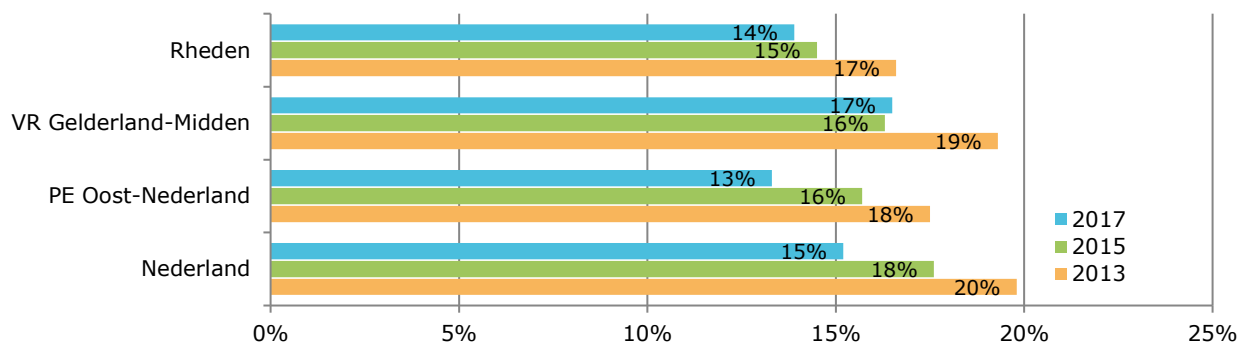
Er zijn geen verschillen tussen het slachtofferschap van de twee typen vermogensdelicten in de wijken.

5.4 Slachtofferschap totaal

Voor het totale slachtofferschap is berekend hoeveel inwoners slachtoffer zijn geweest van bovengenoemde delicten. Figuur 5.10 geeft het percentage inwoners van Rheden dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict, vermogensdelict en/of vernielingen.

Figuur 5.10

Slachtofferschap totaal in de afgelopen twaalf maanden

In 2017 is 14 procent van de inwoners van de gemeente Rheden slachtoffer geworden van een delict. Dat is lager dan het gemiddelde in de Veiligheidsregio Gelderland-Midden (17 procent) en vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde.

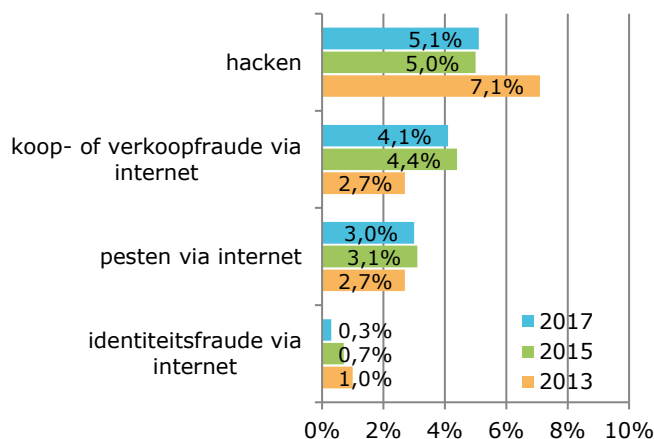
Er waren in Rheden in totaal 23,8 delicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 35 procent gemeld gedaan bij de politie. In 2017 was dit nog 39 procent. Deze ontwikkeling past in de landelijke trend van afnemende meldingsbereidheid.

5.5 Slachtofferschap cybercrime

Slachtofferschap van cybercrime wordt niet meegerekend in het totale slachtofferschap, vandaar dat deze paragraaf achterin het hoofdstuk staat. Figuur 5.11 toont slachtofferschap van verschillende vormen van cybercrime. Figuur 5.12 toont het totale slachtofferschap van deze vormen van cybercrime in Rheden en de referentiegebieden.

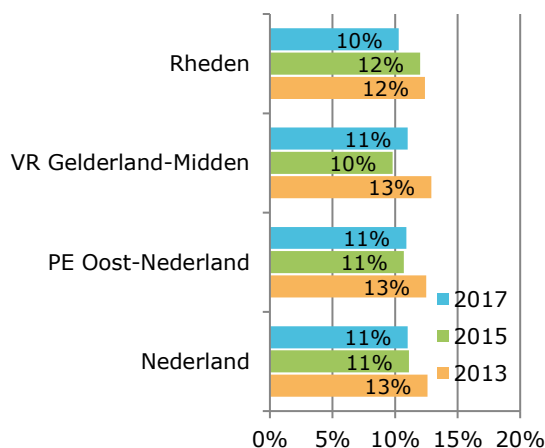
Figuur 5.11

Slachtofferschap cybercrime in de afgelopen twaalf maanden

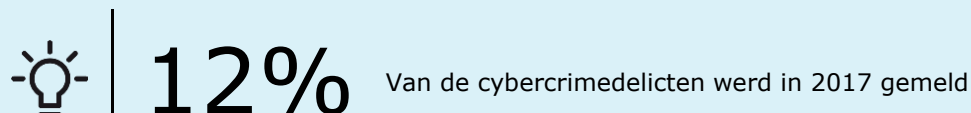
Figuur 5.12

Totaal slachtofferschap cybercrime in de afgelopen twaalf maanden

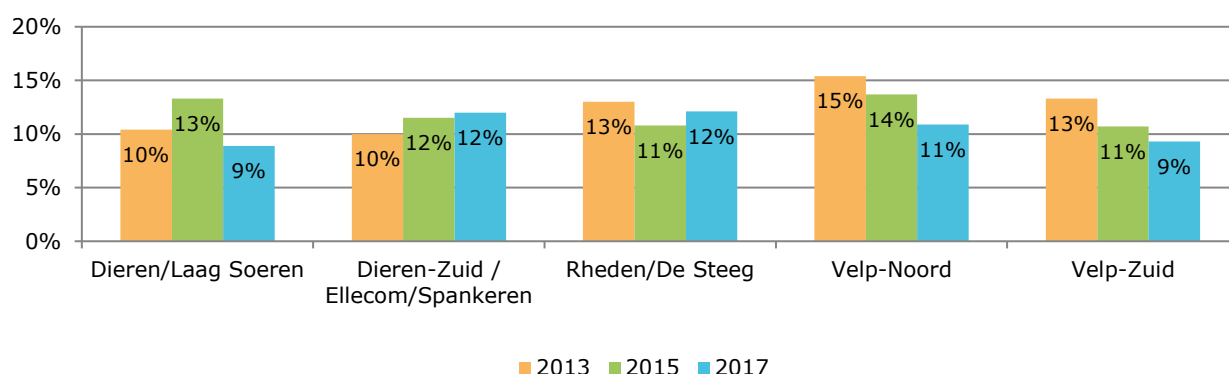
Hacken is de meeste voorkomende vorm van cybercrime in de gemeente Rheden, gevolgd door koop- of verkoopfraude via internet. In totaal kreeg 10 procent van de inwoners in 2017 te maken met één of meerdere vormen van cybercrime. De verschillen met de referentiegebieden zijn klein.

In totaal waren er in Rheden 19,8 voorvallen van cybercrime per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 12 procent gemeld bij de politie. In de Veiligheidsregio Gelderland-Midden is dit in 2017 16 procent.

Figuur 5.13

Totaal slachtofferschap cybercrime per wijk

Er zijn geen significante verschillen aangetroffen tussen het slachtofferschap van cybercrime in de wijken.

Tabel 5.4

Slachtofferschap vernielingen in de afgelopen twaalf maanden

	hacken	koop- of verkoopfraude via internet	pesten via internet	identiteitsfraude via internet
Dieren/Laag Soeren	3%	3%	4%	0%
Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren	6%	3%	3%	1%
Rheden/De Steeg	6%	5%	5%	1%
Velp-Noord	4%	7%	2%	0%
Velp-Zuid	8%	3%	2%	0%

Inwoners van de wijk Velp-Zuid werden in 2017 vaker dan gemiddeld het slachtoffer van hacken. In Velp-Noord is vaker dan gemiddeld sprake van koop- of verkoopfraude via internet.

HOOFDSTUK

Preventie

6. Preventie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatregelen die burgers treffen ter preventie van criminaliteit, voornamelijk in de woonomgeving. Burgers hebben immers ook een eigen verantwoordelijkheid om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit. Als het gaat om specifieke maatregelen is criminaliteitspreventie onder te verdelen in sociopreventie (gedragmatige maatregelen, paragraaf 6.1) en technopreventie (technische maatregelen, par. 6.2).

6.1 Sociopreventieve maatregelen

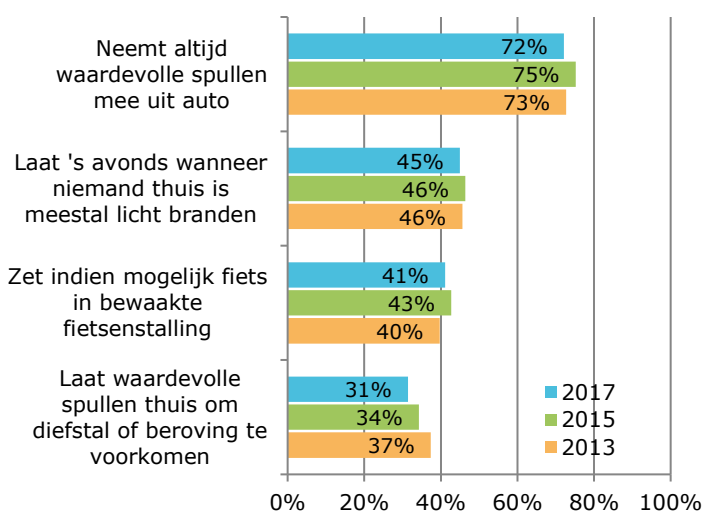
Aan de inwoners is een lijst met vier voorzorgsmaatregelen voorgelegd die betrekking hebben op sociopreventie. Hierbij is gevraagd of zij wilden aangeven welke maatregelen zij hebben genomen (figuur 6.1). Daarnaast is op basis van het gebruik van deze vier maatregelen een somscore voor sociopreventie berekend (figuur 6.2).

De somscore geeft een totaalbeeld van het gebruik van de vier beschreven maatregelen. Daarmee verschilt de score van de eerder toegepaste schaalscores. Voor de somscore geldt: hoe hoger de somscore, des te hoger het gebruik van sociopreventieve maatregelen. De minimale waarde van de somscore is 0. De maximale waarde is 4.

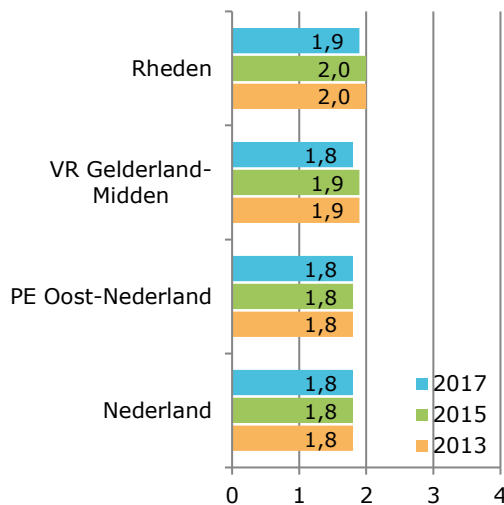
Figuur 6.1

Sociopreventieve maatregelen (% vaak)

Figuur 6.2

Sociopreventieve maatregelen (somscore 0-4)

Het meenemen van waardevolle spullen uit de auto is de meest voorkomende sociopreventieve maatregel door inwoners van de gemeente Rheden. De somscore voor sociopreventieve maatregelen is voor Rheden in 2017 1,9. Dat verschilt niet wezenlijk van de scores voor de referentiegebieden.

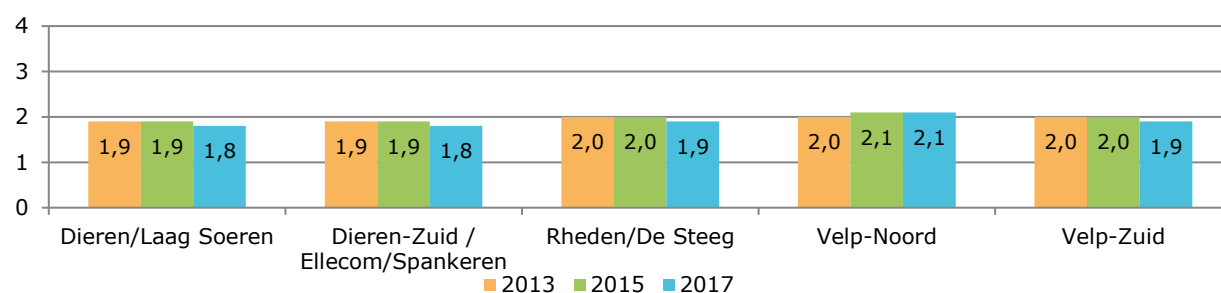
72%

Van de inwoners van de gemeente Rheden neemt altijd waardevolle spullen mee uit de auto

Figuur 6.3

Sociopreventie maatregelen (somscore) per wijk

De somscore voor sociopreventieve maatregelen in de wijk Velp-Noord is 2,1. Dat is hoger dan het gemiddelde van de gemeente Rheden (1,9).

Tabel 6.1

Sociopreventieve maatregelen per wijk

	neemt altijd waardevolle spullen mee uit auto	laat 's avonds wanneer niemand thuis is licht branden	zet indien mogelijk fiets in bewaakte fietsenstalling	laat waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen
Dieren/Laag Soeren	72%	44%	32%	31%
Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren	73%	42%	34%	32%
Rheden/De Steeg	72%	46%	40%	34%
Velp-Noord	73%	53%	50%	32%
Velp-Zuid	72%	41%	50%	29%

Uitleg tabel

Deze tabel laat zien hoe vaak bewoners uit de verschillende wijken aangeven dat zij bepaalde maatregelen hebben genomen ten opzichte van bewoners uit de gehele gemeente. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

Inwoners van de wijk Velp-Noord laten in de avonduren vaker het licht branden als er niemand thuis is (53 procent; dit is gemiddeld in de gemeente Rheden 45 procent). Eveneens plaatsen zij vaker hun fiets in een bewaakte fietsenstalling. Inwoners van Velp-Zuid nemen deze maatregel ook vaker, in beide gevallen gaat het om de helft (50 procent) van de inwoners, ten opzichte van 41 procent in de gehele gemeente. Inwoners van de wijken Dieren/Laag Soeren en Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren maken juist minder vaak gebruik van de maatregel om hun fiets zoveel mogelijk in een bewaakte fietsenstalling te zetten.

6.2 Technopreventieve maatregelen

Vervolgens is aan de inwoners een lijst met vier maatregelen voorgelegd die betrekking hebben op technopreventie. Hierbij is gevraagd welke maatregelen aanwezig zijn om hun woning en bezittingen te beschermen (figuur 6.4). Daarnaast is op basis van de aanwezigheid van deze maatregelen een somscore voor technopreventie berekend (figuur 6.5).

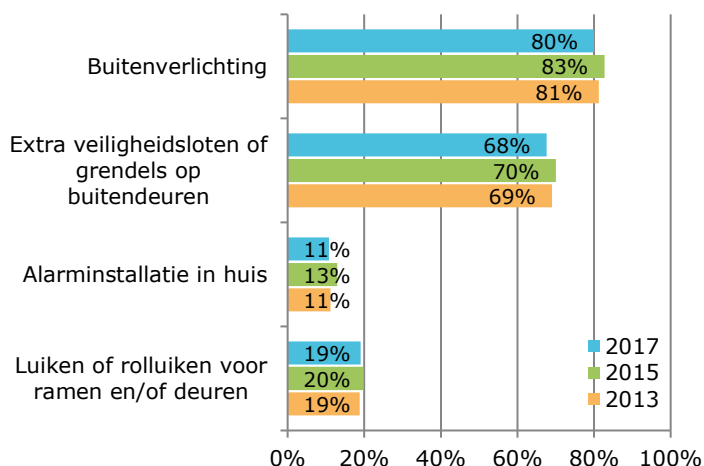

De somscore geeft het gemiddelde aantal aanwezige technopreventieve maatregelen per huishouden in de vergelijkingsgebieden weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 4.

De meest genomen technopreventieve maatregel is door de jaren heen het aandoen van de buitenverlichting, gevolgd door extra veiligheidssloten of grendels op buitendeuren. Deze maatregelen leiden tot een somscore van 1,8 voor technopreventieve maatregelen, in 2015 was dit nog 1,9. In de Veiligheidsregio Gelderland-Midden maken inwoners minder vaak gebruik van extra veiligheidssloten op ramen of deuren (64 procent), en vaker van luiken of rolluiken voor ramen en/of deuren (22 procent).

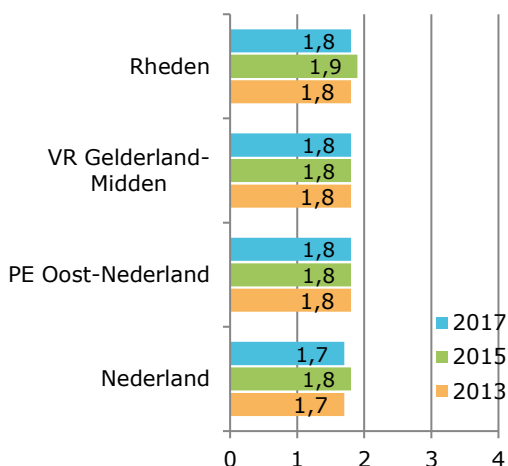
Figuur 6.4

Technopreventieve maatregelen (% ja)

Figuur 6.5

Technopreventieve maatregelen (somscore 0-4)

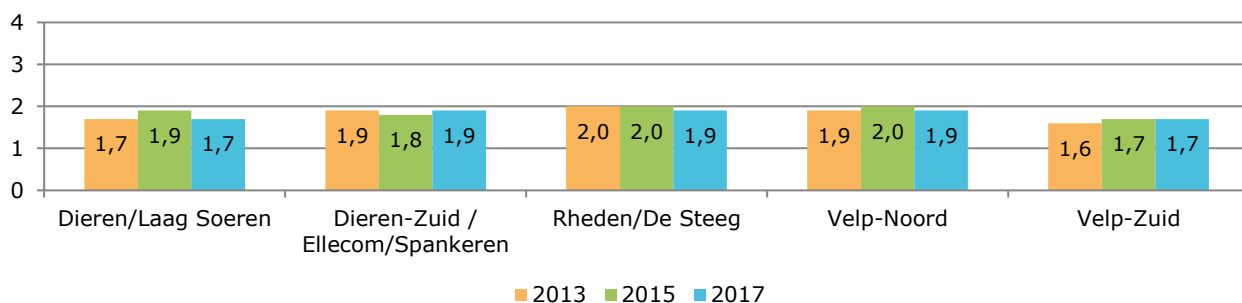

22%

Van de inwoners van de wijk Velp-Noord heeft een alarminstallatie in huis. Dubbel zoveel als in de gemeente Rheden.

Figuur 6.6

Technopreventie maatregelen (somscore) per wijk

De somscore voor technopreventieve maatregelen is in Dieren/Laag Soeren en Velp-Zuid lager dan het gemeentelijke cijfer van 1,8. In Dieren-Zuid/Ellecom/Sparkeren en Velp-Noord is de wijksscore hoger dan het gemiddelde van de gemeente Rheden.

Tabel 6.2

Technopreventieve maatregelen per wijk

	buitenverlichting	extra veiligheidsloten/ grendels op buitendeuren	alarminstallatie op huis	luiken of rolluiken voor ramen en/of deuren
Dieren/Laag Soeren	77%	66%	6%	17%
Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren	85%	70%	10%	24%
Rheden/De Steeg	79%	74%	12%	22%
Velp-Noord	87%	69%	22%	16%
Velp-Zuid	75%	62%	8%	21%

Buitenverlichting wordt in de wijken Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren en Velp-Noord vaker ingezet dan het gemeentelijk gemiddelde van 80 procent. In Velp-Zuid wordt de buitenverlichting juist minder vaak aangedaan, ook maken de inwoners van deze wijk minder vaak gebruik van extra veiligheidssloten of grendels op hun buitendeur. Dit gebeurt in Rheden/De Steeg juist weer vaker dan gemiddeld. Inwoners van Velp-Noord hebben in bijna een kwart van de gevallen (22 procent) een alarminstallatie, dubbel zoveel als het gemeentelijk gemiddelde van 11 procent. In Dieren/Laag Soeren is het gebruik van een alarminstallatie met 6 procent juist weer bijna twee keer zo laag als het gemeentelijk gemiddelde. Tot slot zijn de huizen van Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren juist weer vaker dan gemiddeld voorzien van luiken of rolluiken voor ramen en/of deuren.

HOOFDSTUK

Burgers en politie

7. Burgers en politie

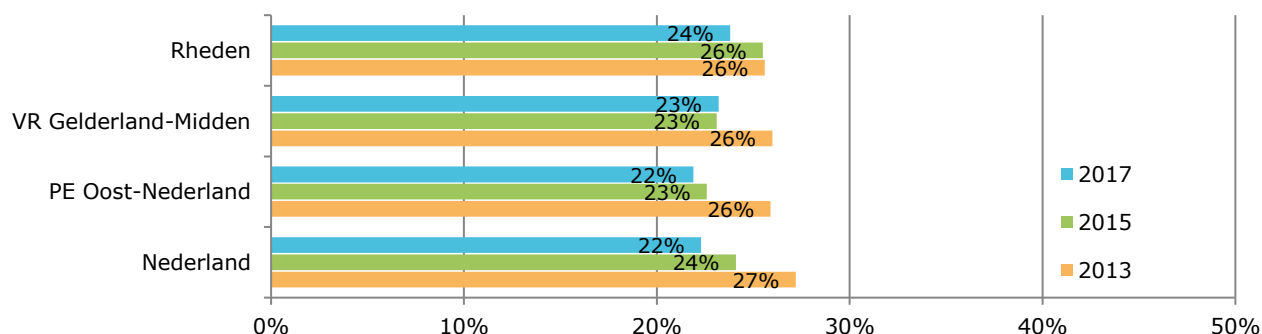
In dit laatste hoofdstuk staat de tevredenheid over het functioneren van de politie centraal. Allereerst wordt de tevredenheid over contacten tussen burgers en de politie beschreven (paragraaf 7.1). Daarna beschrijft dit hoofdstuk het functioneren van de politie in de buurt (par. 7.2) en het functioneren van de politie in het algemeen (par. 7.3).

7.1 Contacten burgers met politie

Deze paragraaf beschrijft de contacten van de inwoners van Rheden met de politie. Achtereenvolgens gaan we in op het percentage dat contact heeft gehad, de reden(en) hiervoor en de tevredenheid over dit contact. Figuur 7.1 laat het percentage inwoners zien dat contact heeft gehad met de politie in de afgelopen twaalf maanden in Rheden en de referentiegebieden.

Figuur 7.1

Contacten met politie in de gemeente in de afgelopen twaalf maanden

Een kwart van de inwoners van de gemeente Rheden (24 procent) heeft in 2017 contact gehad met de politie. Dat is vergelijkbaar met de referentiegebieden. Onder de inwoners van Dieren/Laag Soeren is het contact met de politie met 17 procent lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Het contact met de politie ligt in de wijk Velp-Zuid met 30 procent duidelijk hoger dan gemiddeld.

Tabel 7.1 gaat verder in op het contact dat inwoners hebben gehad met de politie. Waarom hebben zij contact gehad, op wiens initiatief en op welke manier(en)? Contacten met de politie gingen vooral over aangiften en meldingen of andere contacten, waren met name op het initiatief van de inwoners/burgers en verliepen vooral persoonlijk of telefonisch.

Tabel 7.1

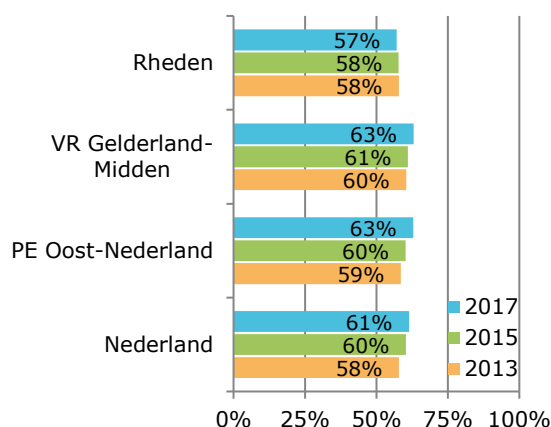
Reden contact, initiatief, wijze van contact (percentage van inwoners met contact)

REDEN CONTACT	%	INITIATIEF CONTACT	%	WIJZE CONTACT	%
bekeuring/waarschuwing	9%	Politie	11%	persoonlijk	56%
aangifte/melding	43%	Burger	89%	telefonisch	35%
andere contacten	48%			via sociale media op internet, bijv. twitter	1%
geen reden bekend	0%			anders via internet, bijv. via de website van de politie	4%
				anders niet via internet, bijv. schriftelijk	3%
				anders onbekend	0%

Figuur 7.2 toont hoe tevreden de burgers - die contact hebben gehad met de politie - waren over dit laatste politiecontact. Wanneer burgers over bepaalde punten van het laatste politiecontact niet tevreden waren konden zij aangeven wat hier de redenen voor waren (figuur 7.3).

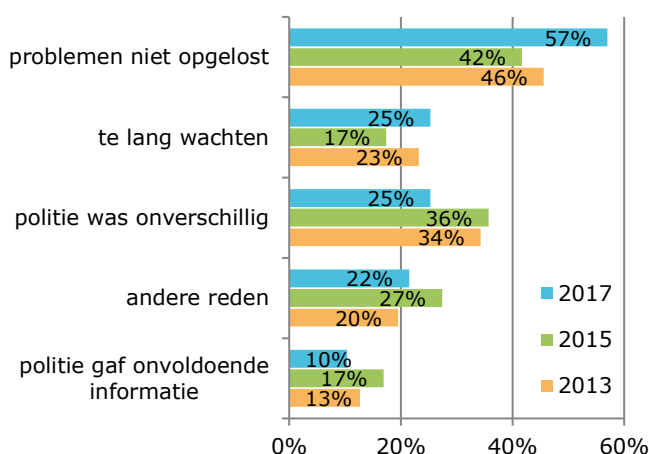
Figuur 7.2

Hoe tevreden is men over het contact?
(percentage (zeer) tevreden)

Figuur 7.3

Redenen ontevredenheid contact politie (meerdere antwoorden mogelijk)

De tevredenheid over het contact met de politie ligt in de gemeente Rheden met 57 procent lager dan de gemiddelden van de Veiligheidsregio en de politie-eenheid (beiden 63 procent). Op wijkniveau valt op dat in 2017 47 procent van de inwoners van Velp-Noord die contact hadden met de politie hierover tevreden zijn. In 2015 was dit nog 69 procent.

De voornaamste reden waarom men niet tevreden is over de contacten met de politie is het feit dat hun problemen niet zijn opgelost. 57 procent geeft dit aan, in 2015 was dit nog 42 procent van degene die ontevreden is over het laatste politiecontact. Een kwart van de ontevreden inwoners vindt dat ze te lang moeten wachten, of classificeert de politie als onverschillig.

57%

Van de bewoners is tevreden over het contact met de politie

7.2 Functioneren politie in de buurt

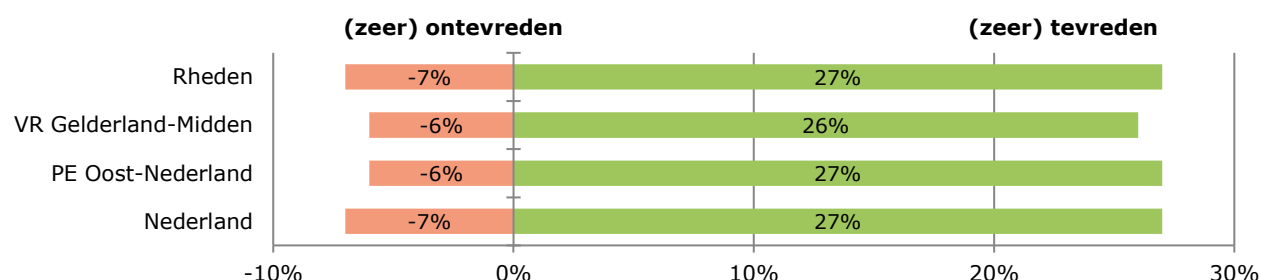
Allereerst is inwoners gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de politie in de buurt. Vervolgens is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd op basis waarvan twee indicatoren voor het functioneren van de politie in de buurt zijn gemaakt: beschikbaarheid en functioneren.

Tevredenheid

Aan de inwoners van Rheden is gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de politie in de woonbuurt. Figuur 7.4 geeft dit weer.

Figuur 7.4

Tevredenheid over functioneren politie in de woonbuurt

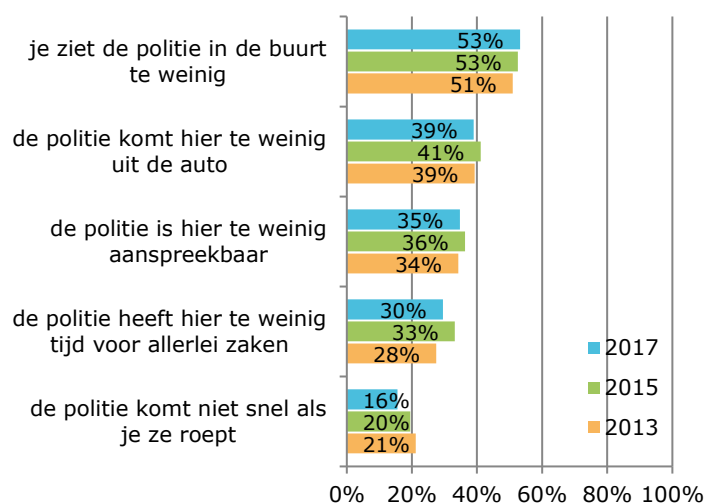
Ruim een kwart (27 procent) van de inwoners van de gemeente Rheden is tevreden over het functioneren van de politie in de buurt, 7 procent is ontevreden. De inwoners van Dieren/Laag Soeren zijn met 21 procent minder vaak dan gemiddeld tevreden over de politie in de buurt. Inwoners van Velp-Noord zijn juist vaker tevreden (36 procent).

Beschikbaarheid van de politie

Inwoners is ook gevraagd te reageren op een aantal stellingen over beschikbaarheid van de politie in de buurt om specifiek inzicht te krijgen welke aspecten van het functioneren meer en minder worden gewaardeerd (figuur 7.5). Op basis van de vijf stellingen is een indicator samengesteld voor de beschikbaarheid van de politie (figuur 7.6).

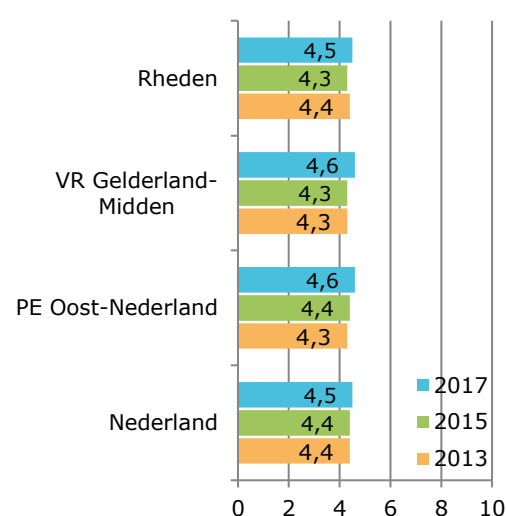
Figuur 7.5

Stellingen over beschikbaarheid van de politie in de buurt (percentage (helemaal) eens)

Figuur 7.6

Beschikbaarheid politie in de buurt (schaalscore 0-10)

Ruim de helft van de inwoners (53 procent) is het eens met de stelling dat de politie te weinig zichtbaar is in de buurt. Twee op de vijf (39 procent) vinden dat de politie te weinig uit de auto komt. Deze en andere percentages leiden tot een schaalscore voor beschikbaarheid van 4,5. Deze score is in Velp-Noord hoger dan gemiddeld (5,3). De inwoners van Velp-Noord zijn het vaker eens met vrijwel alle onderliggende stellingen. Het meest opvallende verschil is dat 'slechts' 23 procent van de inwoners van Velp-Noord van mening is dat de politie te weinig uit de auto komt, over de hele gemeente is dit 39 procent.

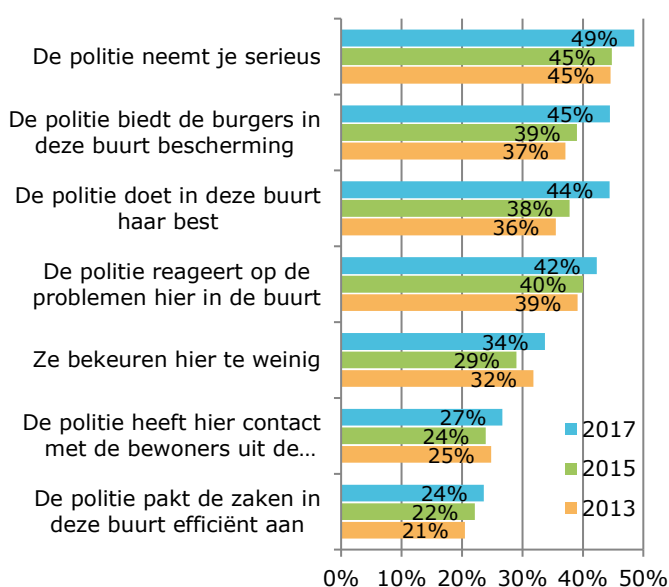
Inwoners van Dieren/Laag Soeren zijn meer kritisch over de beschikbaarheid van de politie. Dit uit zich in een lagere schaalscore (4,0). Drie op de vijf inwoners van Dieren/Laag Soeren (60 procent) oordeelt dat de politie te weinig zichtbaar is in de buurt, tevens vindt bijna de helft (47 procent) dat de politie te weinig uit de auto komt.

Functioneren van de politie

Vervolgens is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd over het functioneren van de politie in de buurt. Figuur 7.7 geeft het percentage inwoners weer dat het (helemaal) eens is met de stellingen. Op basis van vijf van deze stellingen² is een indicator samengesteld voor het functioneren van de politie. Deze is weergegeven in figuur 7.8.

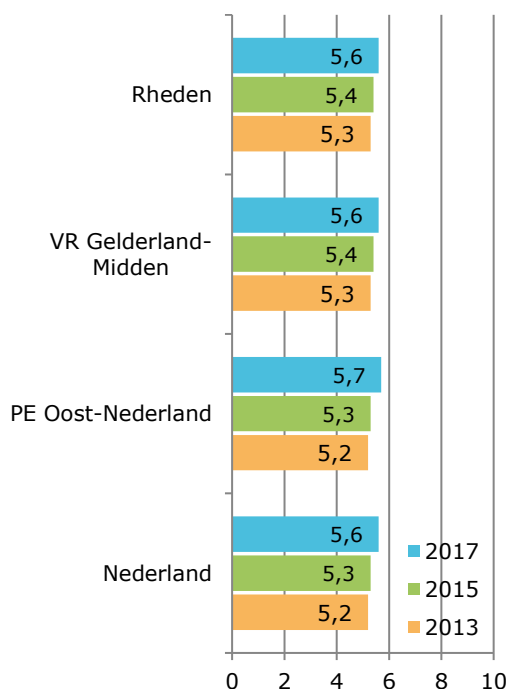
Figuur 7.7

Stellingen over functioneren van de politie in de buurt
(percentage (helemaal) eens)

Figuur 7.8

Functioneren van politie in de buurt
(schaalscore 0-10)

Ruim twee op de vijf (44 procent) inwoners van de gemeente Rheden vinden dat de politie in de buurt haar best doet. Dat was in 2015 nog 38 procent. Een vrijwel gelijk percentage (45 procent) zegt dat de politie de burgers in de buurt bescherming biedt, dat was twee jaar geleden 39 procent. De schaalscore voor het functioneren van de politie in de buurt komt uit op 5,6. Dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden. De schaalscore voor het functioneren van de politie is in Rheden/De Steeg met 5,1 lager dan gemiddeld.

² De stellingen 'ze bekeuren hier te weinig' en 'de politie neemt je serieus' zijn geen onderdeel van de schaalscore.

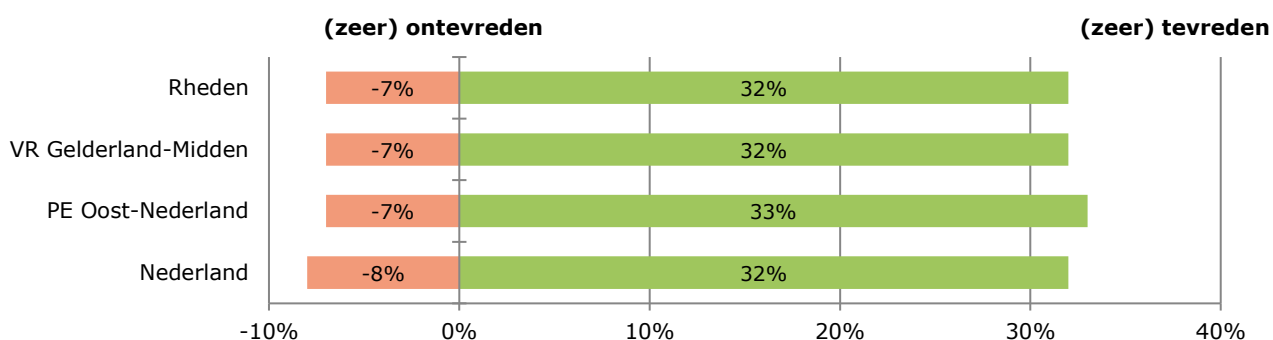
Dit wordt onder meer veroorzaakt door het feit dat 16 procent van de inwoners uit deze wijk vindt dat de politie contact heeft met de inwoners. Dat is in de gemeente als geheel 27 procent. In 2015 was dit aandeel in Rheden/De Steeg 30 procent.

7.3 Functioneren politie in het algemeen

In deze laatste paragraaf van dit hoofdstuk staat het functioneren van de politie in het algemeen centraal. Inwoners van Rheden is gevraagd om een oordeel te geven over het functioneren van de politie in het algemeen (figuur 7.9).

Figuur 7.9

Tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen

Eén op de drie inwoners van de gemeente Rheden is tevreden over het algemene functioneren van de politie, 7 procent is ontevreden. Deze scores verschillen niet veel van de referentiegebieden. In Dieren/Laag Soeren is eveneens 32 procent (zeer) tevreden, in 2015 was dit nog 22 procent. In Velp-Zuid is de tevredenheid van de inwoners over het algemene functioneren van de politie in 2017 eveneens hoger (33 procent) dan in 2015 (25 procent).

HOOFDSTUK

Vrije ruimte

8. Vrije ruimte

In dit hoofdstuk wordt de zogenaamde vrije ruimte besproken. De gemeente Rheden heeft extra vragen toegevoegd aan de vragenlijst voor de Veiligheidsmonitor. Deze gaan achtereenvolgens over verwarde personen, evenementen, verdachte situaties, burgerparticipatie en gemeentelijke toezichthouders.

8.1 Verwarde personen

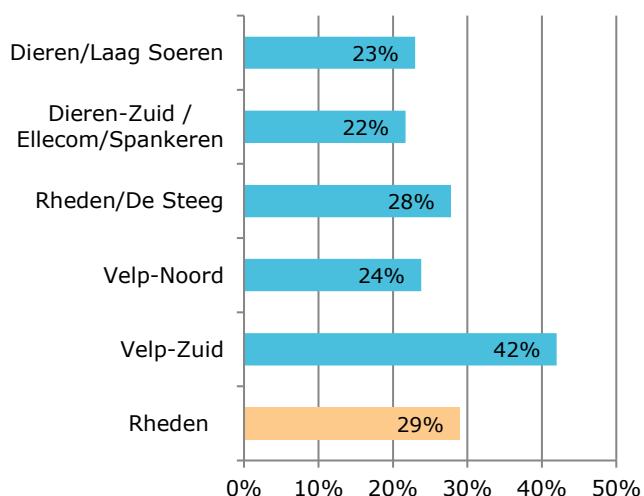
De discussie over verwarde personen is zeer actueel. Daarom zijn hier in de Veiligheidsmonitor van 2017 enkele vragen over gesteld.

In de gemeente Rheden geeft in 2017 bijna drie op de tien inwoners (29 procent) aan dat overlast door verwarde personen in hun buurt wel eens voorkomt (figuur 8.1). In de wijk Velp-Zuid is dit met 42 procent een stuk vaker, in Dieren/Laag Soeren en Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren minder vaak. Wel is het zo dat een relatief groot percentage inwoners (21 procent op gemeenteniveau) aangeeft dit niet te weten.

De helft van de inwoners (50 procent) die aangeven dat overlast door verwarde personen voorkomt, heeft hier wel eens overlast van. Deze overlast bestaat vooral uit geluidsoverlast (58 procent) en alcohol- of drugsgebruik (54 procent).

Figuur 8.1

Komt het in uw buurt weleens voor dat personen verward gedrag vertonen? (percentage 'ja', inclusief weet niet)

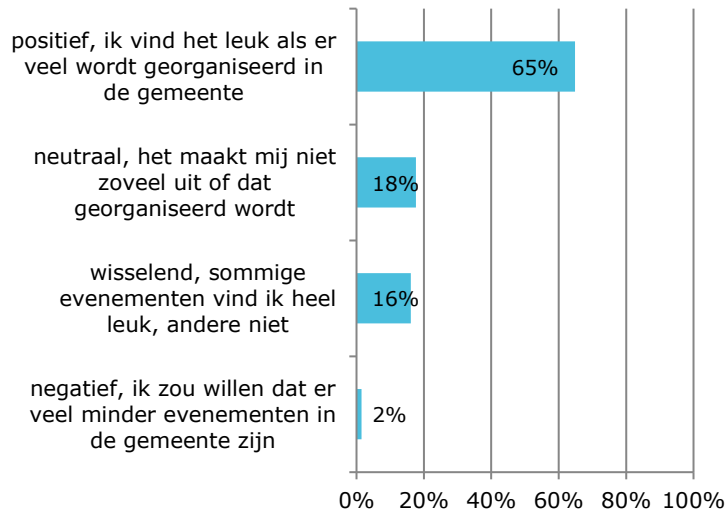
8.2 Evenementen

In Rheden worden veel evenementen georganiseerd, enkele grote en vaak kleinere evenementen. De inwoners is gevraagd wat zij hiervan vinden.

Twee op de drie inwoners (65 procent) vinden het positief dat er in de gemeente Rheden veel wordt georganiseerd, 18 procent is neutraal en 16 procent oordeelt 'wisselend'. Slechts 2 procent is negatief (figuur 8.2). Op wijkniveau valt op dat inwoners van Velp-Zuid minder vaak positief oordelen (59 procent) en inwoners van Rheden/De Steeg juist vaker positief zijn hierover (71 procent).

Figuur 8.2

In Rheden vindt een aantal keren per jaar een groot evenement plaats en heel vaak wat kleinere evenementen. Hoe staat u daar tegenover?

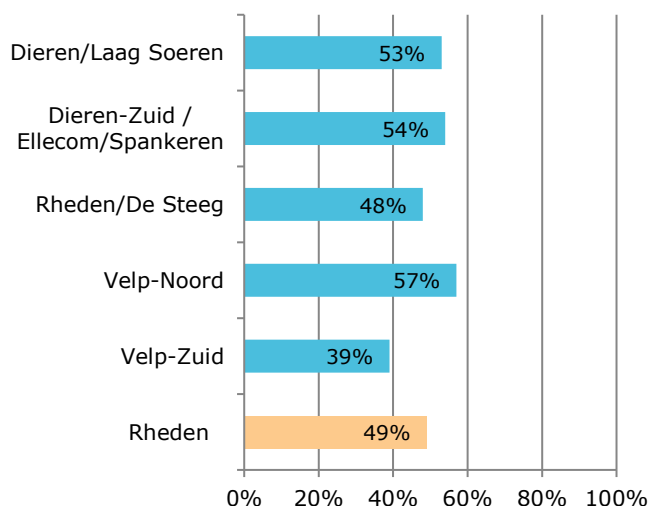

8.3 Verdachte situaties

Het derde onderwerp van de vrije ruimte had betrekking op verdachte situaties. De eerste vraag is of men de afgelopen 12 maanden iets verdachts heeft gezien of meegemaakt in de eigen woonomgeving. De vraag bestond uit een groot aantal antwoordcategorieën, daarom geeft figuur 8.3 alleen het percentage 'nee' weer. De helft van de inwoners zag dus geen verdachte situatie, in Velp-Noord gaat het om 57 procent van de inwoners, en in Velp-Zuid is dit 39 procent. De meest voorkomende verdachte situaties op gemeenteniveau zijn een of meerdere personen die lang in een geparkeerde auto bleven zitten (15 procent), gevolgd door personen die rondhingen in de buurt (14 procent).

Figuur 8.3

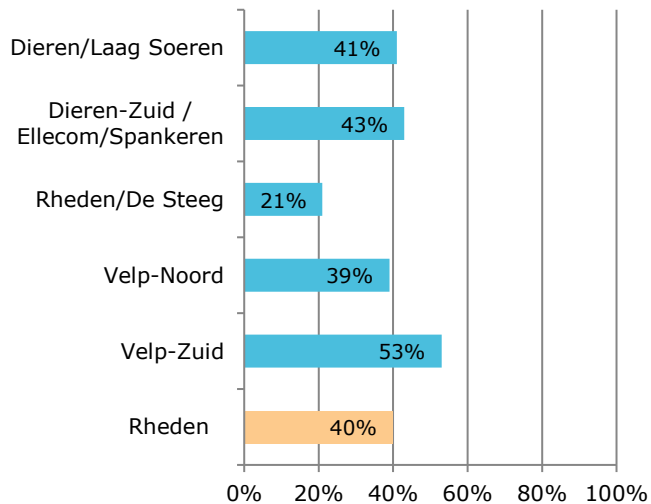
Heeft u in de afgelopen 12 maanden weleens iets verdachts gezien of meegemaakt in uw woonomgeving? (percentage 'nee')

Vervolgens is de inwoners die iets verdachts hebben gezien gevraagd of zij hier iets aan hebben gedaan. In de meeste gevallen praat men er met buurtbewoners over (24 procent), gevolgd door een melding via het algemene nummer van de politie (18 procent). Figuur 8.4 geeft het aandeel weer dat niets heeft gedaan. Voor de gemeente als geheel is dit 40 procent. Inwoners van Rheden/De Steeg zeggen met 21 procent het minst vaak nee, in Velp-Zuid is dit meer dan de helft (53 procent).

Figuur 8.4

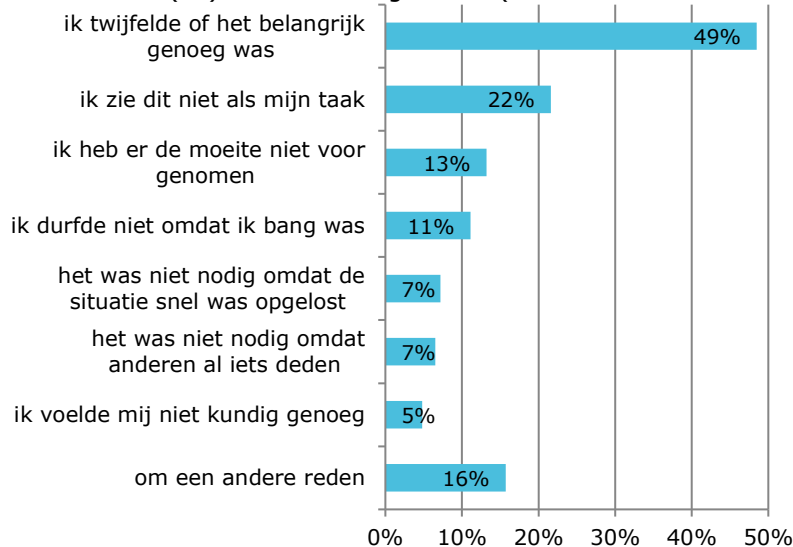
Heeft u iets gedaan aan deze verdachte situatie(s)? (percentage 'nee, ik heb niets gedaan')

De voornaamste reden dat men niets deed met een verdachte situatie is dat de betreffende inwoners twijfelden of de situatie belangrijk genoeg was (door 49 procent genoemd), bijna een kwart (22 procent) ziet dit niet als een taak voor zichzelf of bewoners, 13 procent nam de moeite niet. Eén op de tien (11 procent) was bang.

Figuur 8.5

Om welke reden(en) heeft u niets gedaan? (meerdere antwoorden mogelijk)

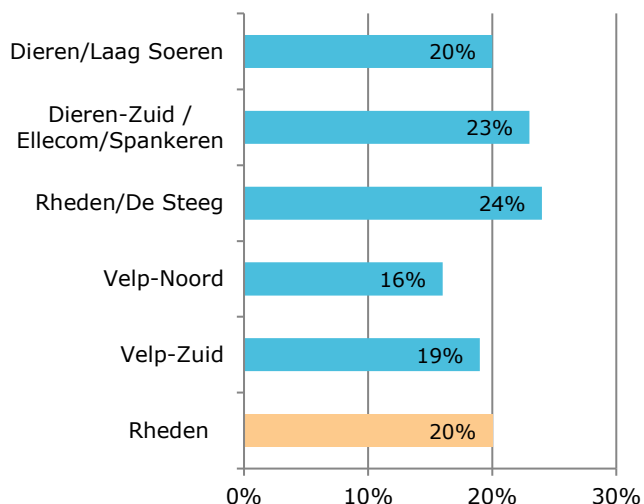

8.4 Burgerparticipatie

Eén op de vijf inwoners van de gemeente Rheden is in het afgelopen jaar actief geweest om hun buurt te verbeteren (20 procent). In Velp-Noord is dit aandeel met 16 procent lager dan gemiddeld, in Dieren-Zuid/Ellecom/Sparkeren en Rheden/De Steeg hoger.

Figuur 8.6

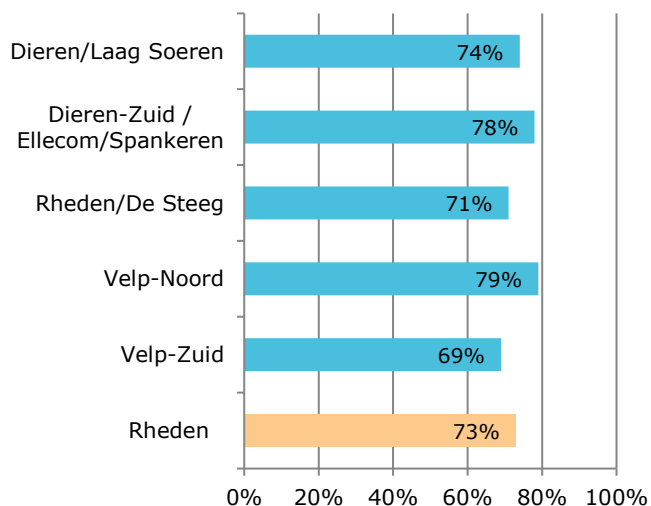
Bent u in het afgelopen jaar actief geweest om uw buurt te verbeteren? (percentage 'ja')

Bijna driekwart (73 procent) van de inwoners voelt zich medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. In de wijk Velp-Zuid is dit gevoel met 69 procent lager dan gemiddeld, in Velp-Zuid (79 procent) en Dieren-Zuid/Ellecom/Sparkeren (78 procent) is het medeverantwoordelijkheidsgevoel van inwoners voor hun buurt hoger.

Figuur 8.7

Voelt u zich medeverantwoordelijk voor de veiligheid en leefbaarheid in uw buurt? (percentage 'ja')

8.5 Gemeentelijke toezichthouders

Het laatste onderwerp betreft gemeentelijke toezichthouders. Over hen is de inwoners een aantal stellingen voorgelegd, tabel 8.1 toont de resultaten.

De inwoners zijn het vooral eens met de stelling dat zij door de toezichthouders worden geïnformeerd (43 procent is het hiermee eens). Ongeveer een kwart is van mening dat de toezichthouders reageren op problemen in de buurt (27 procent), goed zichtbaar zijn (25 procent) en makkelijk te benaderen voor bewoners. Het minst eens zijn de inwoners van de gemeente het met de stellingen dat de toezichthouders goed samenwerken met bewoners en problemen in wijk, dorp of gemeente succesvol oplossen (in beide gevallen 14 procent). Grofweg kun je zeggen dat bewoners van Velp-Zuid kritischer zijn over de toezichthouders, en inwoners van Dieren-Zuid/Ellecom/Spankeren positiever. De zichtbaarheid van de toezichthouders wordt verder in de kern Velp kritischer beoordeeld dan in de andere wijken en dorpen van de gemeente Rheden.

Tabel 8.1

Kunt u voor de volgende uitspraken over het functioneren van de gemeentelijke toezichthouders aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? (percentage (helemaal) mee eens)

	Rheden	Dieren/ Laag Soeren	Dieren- Zuid / Ellecom/ Spankeren	Rheden/ De Steeg	Velp- Noord	Velp-Zuid
..reageren op problemen in de buurt	27%	28%	28%	28%	28%	23%
..zijn makkelijk te benaderen voor inwoners	24%	27%	42%	17%	26%	16%
..zijn goed zichtbaar	25%	29%	35%	24%	19%	20%
..informerende inwoners	43%	42%	53%	49%	42%	35%
..werken goed samen met de inwoners	15%	16%	19%	12%	15%	14%
..lossen de problemen succesvol op	15%	14%	21%	15%	13%	16%

BIJLAGE

Landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor

Bijlage 1. Landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor

1. Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor

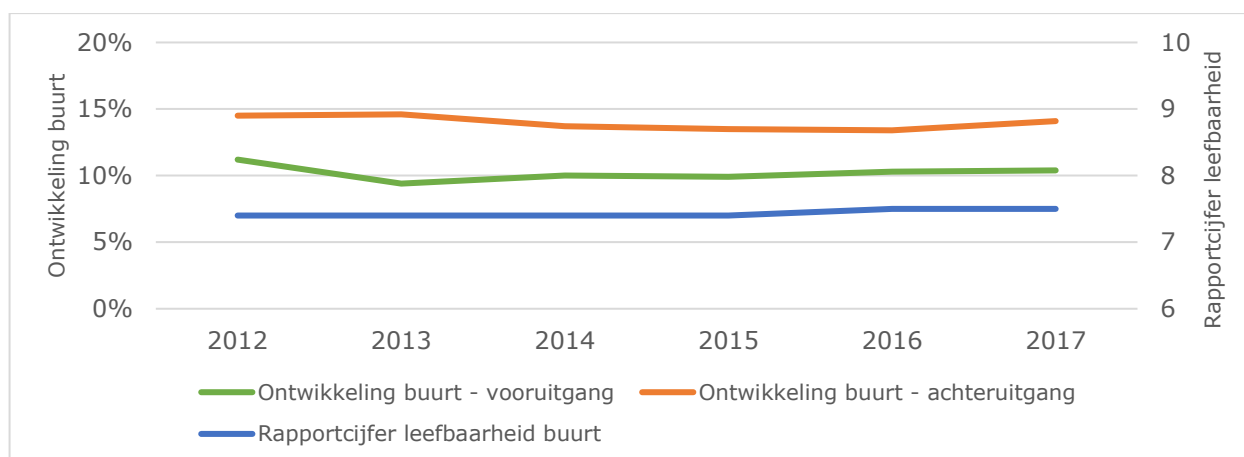
In het eerste hoofdstuk van deze bijlage treft u een samenvatting van de belangrijkste landelijke trends uit de Veiligheidsmonitor. Deze trends staan ook uitgebreid beschreven in de landelijke rapportage van het CBS (2018). De samenvatting in dit rapport is bedoeld voor het gemak van de lezer en om de resultaten uit het rapport in een breder perspectief te plaatsen.

Leefbaarheid in de buurt

Over de periode 2008-2017 is het oordeel in Nederland over de fysieke kwaliteit van de buurt niet wezenlijk veranderd. De tevredenheid over voorzieningen voor jongeren is altijd lager dan die over andere voorzieningen. Dit heeft vooral te maken met het feit dat veel burgers hier een neutraal of ontwijkend antwoord geven en niet zozeer omdat men (zeer) ontevreden is over de voorzieningen voor jongeren. Ook het oordeel over de sociale cohesie in de buurt, dat gemeten is tussen 2005 en 2017, laat een stabiel beeld zien. Een opvallende trend uit de vragen die in 2012 zijn toegevoegd is dat er elk jaar meer burgers negatief zijn over de ontwikkeling van de buurt in het afgelopen jaar dan positief, terwijl het rapportcijfer voor de leefbaarheid in diezelfde periode zelfs iets is gestegen.

Figuur B1.1

Leefbaarheid en ontwikkeling buurt, trend 2012-2017

Functioneren gemeente

Aan de hand van stellingen is de burger gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de gemeente met betrekking tot leefbaarheid en veiligheid. Gemiddeld is 39 procent van de burgers tevreden over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid en 11 procent ontevreden. Hier is over de periode 2012-2017 weinig in veranderd. De aanpak van leefbaarheid en veiligheid krijgt altijd de hoogste waardering van de drie stellingen en het informeren van de buurt over de aanpak de laagste waardering. Het betrekken van de buurt bij de aanpak zit daartussenin.

Overlast

Gemiddeld ervaart 44 procent van de burgers zelf veel overlast van één of meer vormen van overlast die in de buurt voor kunnen komen. Dit is vergelijkbaar met 2016, maar minder dan in 2012-2013 toen dit aandeel ongeveer 46 procent was. Burgers ervaren jaarlijks de meeste overlast van verkeer (te hard rijden en parkeerproblemen), gevolgd door fysieke verloedering (hondenpoep). Dit zijn ook elk jaar de drie buurtproblemen die burgers als eerste aangepakt willen hebben.

Veiligheidsbeleving

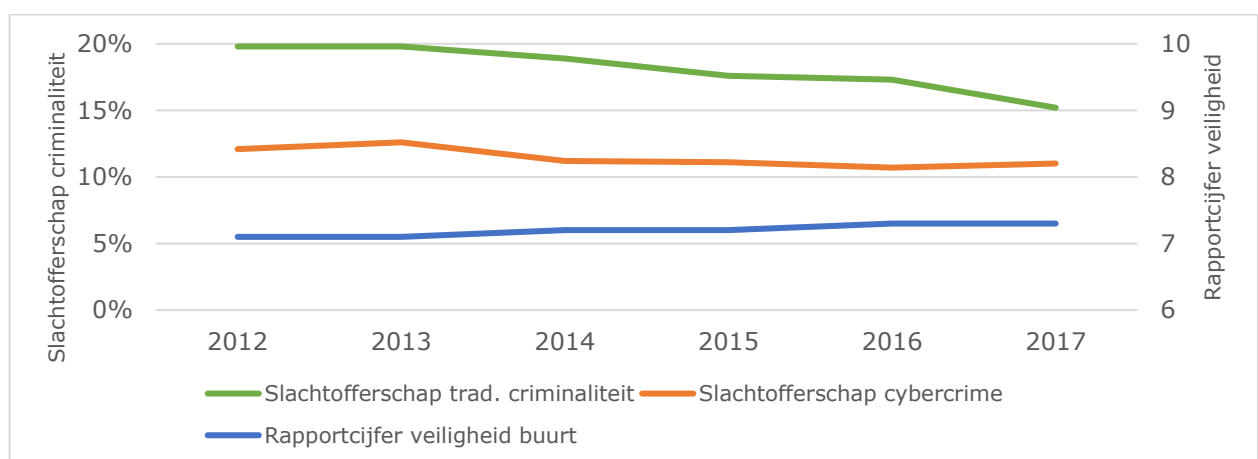
In de periode 2005-2015 heeft de algemene veiligheidsbeleving zich gunstig ontwikkeld, burgers voelen zich in het algemeen veiliger. Het gevoel van onveiligheid in de buurt, dat sinds 2008 wordt gemeten, was tussen 2009 en 2015 lange tijd stabiel om vervolgens tussen 2015 en 2016 een sterk positieve ontwikkeling te tonen. In 2017 is het gevoel van onveiligheid in de buurt vrijwel gelijk aan 2016. Bij de beoordeling van de ontwikkeling van criminaliteit in de buurt doet zich weer het verschijnsel voor dat er elk jaar meer burgers zijn met een negatieve perceptie op de ontwikkeling in het afgelopen jaar dan een positieve, terwijl het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt een stijgende trend vertoont.

Slachtofferschap criminaliteit

Tussen 2005 en 2017 is het slachtofferschap van delicten bijna gehalveerd. Deze dalende trend is te zien in alle 'traditionele' vormen van slachtofferschap van criminaliteit: geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalismedelicten. Slachtofferschap van cybercriminaliteit, dat sinds 2012 wordt bijgehouden, is ten opzichte van 2012 afgenomen maar lang niet zo sterk als bij traditionele criminaliteit. Koop- en verkoopfraude via internet vertoont zelfs een stijgende trend. Een negatieve ontwikkeling bij dit thema is dat de aangiftebereidheid een dalende trend heeft tussen 2012 en 2017. Slachtoffers melden delicten minder vaak bij de politie en doen minder vaak aangifte.

Figuur B1.2

Veiligheid en slachtofferschap criminaliteit, trend 2012-2017

Burgers en politie

In de periode 2005-2017 is de tevredenheid over het contact met de politie in de gemeente en over het totale functioneren van de politie in de buurt gestegen. Burgers zijn ook positiever over de beschikbaarheid van de politie in de buurt. De belangrijkste reden voor burgers om soms ontevreden te zijn over contact met de politie is als problemen niet zijn opgelost.

Preventie

Het gemiddelde aantal sociaal-preventieve gedragsmaatregelen en technische preventiemaatregelen dat mensen treffen is nauwelijks aan verandering onderhevig. Er is wel een verschuiving in het type gedragsmaatregelen dat men treft, in vergelijking met 2012 laten mensen vaker 's avonds licht branden en zetten zij hun fiets in een bewaakte stalling terwijl mensen minder vaak waardevolle spullen uit de auto meenemen of juist thuis laten om diefstal/beroving te voorkomen.

2. Patronen in de Veiligheidsmonitor

In het tweede hoofdstuk van deze bijlage bespreken we een aantal patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor tussen belangrijke onderwerpen en kenmerken als leeftijd en stedelijkheid. Dit is een samenvatting van de patronen die in het landelijke rapport worden beschreven. Meer informatie en cijfermateriaal is beschikbaar, via statline van CBS of via I&O Research.

Leefbaarheid

Het oordeel over de fysieke voorzieningen in de buurt is in (zeer) sterk stedelijke en matig stedelijke gebieden positiever dan in weinig of niet stedelijke gebieden, maar de verschillen zijn klein. Het oordeel over de sociale cohesie in de buurt verschilt juist sterk naar stedelijkheid: inwoners van landelijkere gebieden ervaren meer sociale cohesie in de buurt dan inwoners van sterk verstedelijkte gebieden (CBS 2018, p. 20).

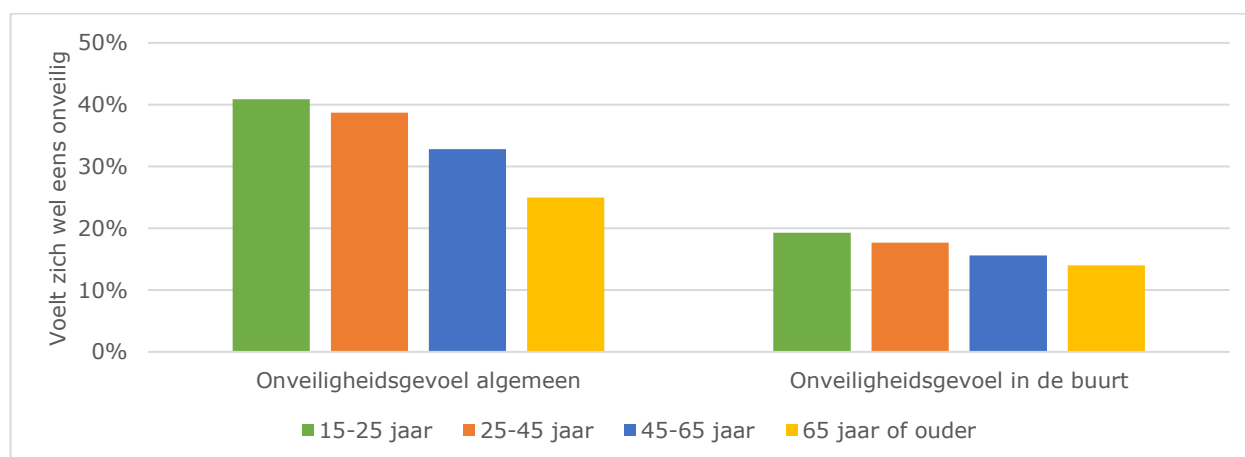
In meer verstedelijkte gebieden ervaren inwoners duidelijk meer buurtoverlast dan in minder verstedelijkte gebieden. In 2017 geeft in zeer sterk stedelijke gebieden meer dan de helft van de inwoners (52 procent) aan veel overlast van een of meer van de 13 genoemde overlastvormen te ervaren, tegen ruim een derde (35 procent) van de inwoners in niet-stedelijke gebieden (p. 22).

Veiligheidsbeleving

De veiligheidsbeleving verschilt naar leeftijd: 15-24-jarigen en 25-44-jarigen voelen zich onveiliger dan 45-64-jarigen en vooral 65-plussers. De verschillen zijn groter bij onveiligheidsgevoelens in het algemeen, dan bij buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens (p. 29). In het algemeen voelt 41 procent van de 15-24 jarigen zich wel eens onveilig en 25 procent van de 65-plussers. Bij onveiligheidsgevoel in de buurt gaat het om 19 procent van de 15-24 jarigen en 14 procent van de 65-plussers.

Figuur B2.1

Onveiligheidsgevoel naar leeftijd, 2017

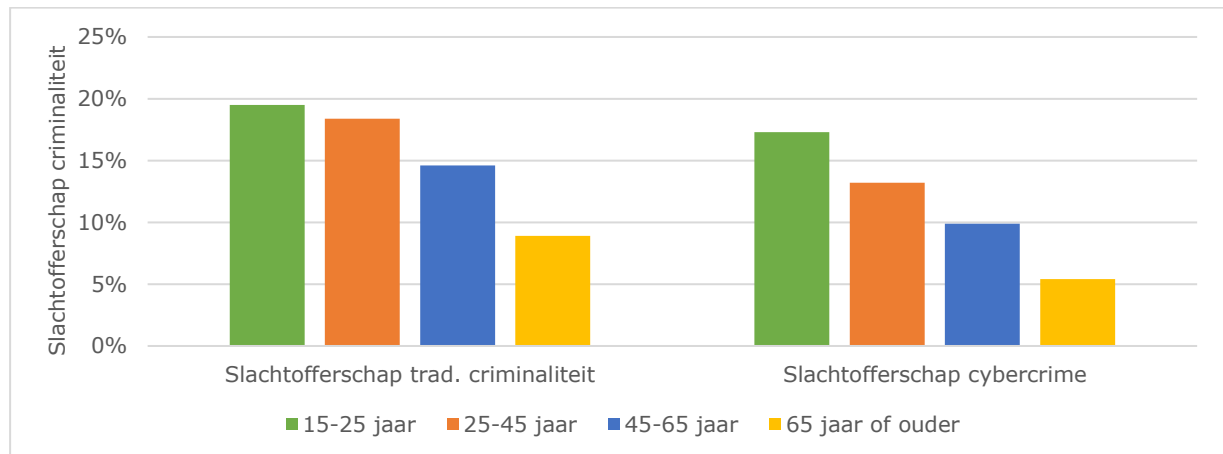
Slachtofferschap criminaliteit

Het slachtofferschap van criminaliteit varieert naar leeftijd. Jongere leeftijdsgroepen zijn vaker slachtoffer dan oudere. In totaliteit zijn 15-24-jarigen met 20 procent en 25-44-jarigen met 18 procent twee keer zo vaak slachtoffer als 65-plussers (9 procent). Bij vermogensdelicten en vooral geweldsdelicten zijn de verschillen tussen leeftijdsgroepen nog groter. Alleen bij vandalisme bestaat een ander beeld. Hier zijn de 25-44-jarigen en 45-64-jarigen vaker slachtoffer dan de ouderen én jongeren (p. 41).

Evenals het slachtofferschap van traditionele criminaliteit varieert het slachtofferschap van cybercrime naar leeftijd. Ook hier is het totaalbeeld dat jongere leeftijdsgroepen vaker slachtoffer zijn dan oudere. In totaliteit is in 2017 het aandeel 15–24-jarige slachtoffers met 17 procent ruim drie keer zo groot als het aandeel 65-plussers (5 procent). Ook bij cyberpesten zien we dat jongere leeftijdsgroepen vaker slachtoffer zijn dan oudere. Bij koop- en verkoopfraude en bij hacken zijn naast 15–24-jarigen ook 25–44-jarigen relatief vaak slachtoffer. Bij identiteitsfraude is het beeld afwijkend: hier zijn jongeren minder vaak slachtoffer dan de oudere leeftijdsgroepen (p. 43).

Figuur B2.2

Slachtofferschap criminaliteit naar leeftijd, 2017

Burgers en politie

In zeer sterk stedelijke gebieden is het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het totale functioneren van de politie in de buurt groter dan in minder verstedelijkte gebieden. Zo is 30 procent van de inwoners van sterk stedelijke gebieden (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt, terwijl dit aandeel in weinig en niet verstedelijkte gebieden rond de 25 procent ligt. Een vergelijkbaar patroon bestaat bij het oordeel over het totale functioneren van de politie in het algemeen. In zeer sterk verstedelijkte gebieden is 36 procent hierover (zeer) tevreden, terwijl dit aandeel zich in minder verstedelijkte gebieden rond de 30 procent beweegt (p. 52).

In zeer sterk stedelijke gebieden zijn inwoners relatief positief over de beschikbaarheid van de politie in de buurt. Inwoners van sterk-, matige-, weinig- en niet-stedelijke gebieden verschillen niet wezenlijk van elkaar in hun tevredenheid over de beschikbaarheid van de politie. Dit beeld dat met name inwoners van zeer sterk stedelijke gebieden positiever oordelen, en dat de andere stedelijke gebieden relatief weinig van elkaar verschillen zagen we ook al bij de tevredenheid over het totale functioneren van de politie (p. 57).

Preventie

Het sociaal-preventieve gedrag verschilt naar stedelijkheidsgraad van het gebied waar men woont, maar de verschillen zijn per item anders. Zo gebeurt 'het meenemen van waardevolle spullen uit de auto' vaker in meer verstedelijkte gebieden dan in minder verstedelijkte gebieden (met uitzondering van zeer sterk verstedelijkte gebieden waar dit vrijwel even vaak gebeurt als in niet stedelijke gebieden), terwijl dit bij 'het 's avonds het licht laten branden bij afwezigheid' juist omgekeerd is: dit gebeurt vaker in minder stedelijke gebieden (p. 59).

Het gebruik van technische preventiemaatregelen is in het zuiden en oosten van het land hoger dan gemiddeld, dit komt voor een groot deel omdat in deze streken woningen vaker zijn voorzien van (rol)luiken voor ramen en deuren. Buitenverlichting en rolluiken voor ramen en/of deuren zijn in minder verstedelijkte gebieden meer aanwezig dan in meer verstedelijkte gebieden. De aanwezigheid van extra veiligheidssloten en alarminstallaties verschilt relatief weinig naar stedelijkheidsgraad, met uitzondering van zeer sterk stedelijke gebieden: hier zijn deze voorzieningen, net als buitenverlichting en rolluiken, duidelijk het minst aanwezig (p. 61).

Bron:

Centraal Bureau voor de Statistiek (2018), Veiligheidsmonitor 2017, Den Haag (online publicatie)
<https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2018/09/veiligheidsmonitor-2017>